

BURKINA FASO

MÜTEAHHİTLİK VE TEKNİK MÜŞAVİRLİK SEKTÖRÜ ÜLKE RAPORU

Tarih : 11.05.2026

**Raporu Hazırlayan: Dr. Yakup GÜZEL
Ticaret Müşaviri**

VAGADUGU Ticaret Müşavirliği

İNÇİNDEKİLER TABLOSU

1. GİRİŞ	2
2. MÜTEAHHİTLİK SEKTÖRÜ	3
2.1. BURKİNA FASO'NUN MÜTEAHHİTLİK SEKTÖRÜNE İLİŞKİN 2024-2025 YILI BİLGİLERİ	3
2.2. BURKİNA FASO'NUN MÜTEAHHİTLİK SEKTÖRÜNE İLİŞKİN 2025-2026 YILI BEKLENTİLERİ	3
2.3. ÜLKEDE KISA VE UZUN VADEDE ULUSLARARASI İHALEYE ÇIKILACAK ÖNEMLİ PROJELER	4
2.4. PROJELERİN FİNANSMANI	5
2.5. SEKTÖRDEKİ İŞ FIRSATLARI	6
2.6. MÜTEAHHİTLİK SEKTÖRÜNDE YABANCI FIRMA FAALİYETLERİNE YÖNELİK KISITLAMALAR, RİSKLER VE/VEYA AVANTAJLAR	7
2.6.1. <i>Müteahhitlik Sektöründe Yabancı Firma Faaliyetlerine Yönelik Kısıtlamalar</i>	7
2.6.2. <i>Müteahhitlik Sektöründe Yabancı Firma Faaliyetlerine Yönelik Riskler ve Tehditler</i>	8
2.6.3. <i>Müteahhitlik Sektöründe Yabancı Firma Faaliyetlerine Yönelik Fırsatlar</i>	8
2.7. MAKİNE, EKİPMAN VE YAPI MALZEMESİ İTHALATI YÖNÜNDEN LOJİSTİK ALTYAPI	9
2.8. KALİFİYE İŞGÜCÜ TEMİNİ	9
2.9. ÜLKEDE MÜTEAHHİTLİK PROJESİ YÜRÜTEN 3. ÜLKELER VE FİRMALARI	10
2.10. ÜLKE FİRMALARI İLE İŞBİRLİĞİ OLANAKLARI (ÜLKE İÇİNDE, ÜÇÜNCÜ ÜLKELERDE, VS.)	10
3. TEKNİK MÜŞAVİRLİK SEKTÖRÜ	11
3.1. ÜLKENİN TEKNİK MÜŞAVİRLİK SEKTÖRÜNE İLİŞKİN 2024-2025 YILI BİLGİLERİ VE 2025-2026 YILI BEKLENTİLERİ	11
3.2. SEKTÖRDEKİ İŞ FIRSATLARI	11
4. MÜTEAHHİTLİK, TEKNİK MÜŞAVİRLİK YABANCI YATIRIM MEVZUATI	12
4.1. MÜTEAHHİTLİK VE TEKNİK MÜŞAVİRLİK SEKTÖRÜNÜ DÜZENLEYEN MEVZUATA İLİŞKİN BİLGİ	12
4.2. YABANCI YATIRIM MEVZUATINA İLİŞKİN BİLGİ	12
4.3. YABANCI İŞÇİ ÇALIŞTIRMA, OTURMA İZİNLERİ, VERGİLER SOSYAL GÜVENLİK GİDERLERİ VE ŞİRKET KURULUŞLARINA İLİŞKİN BİLGİ	13
4.3.1. <i>Vizeler (Çalışma, oturma izinleri, geçici çalışma vizesi, başvuru merci gibi bilgiler)</i>	13
4.3.2. <i>Vergiler Sosyal Güvenlik Giderleri</i>	14
4.3.3. <i>Şirket Kuruluşu</i>	17
5. TÜRK FİRMALARIN FAALİYETLERİ	18
5.1. TÜRK MÜTEAHHİTLİK VE TEKNİK MÜŞAVİRLİK FİRMALARINCA ÜLKEDE TAKİP EDİLEN PROJELER	18
5.2. FİRMALARIN GENEL OLARAK YAŞADIĞI SORUNLAR	18
6. GÖRÜŞ VE DEĞERLENDİRMELER	20

1. GİRİŞ

Dürüst insanlar ülkesi anlamına gelen Burkina Faso, Batı Afrika'nın denize kıyısı olmayan ve kara ile çevrili ülkelerinden biridir. Kuzey ve batıda Mali, doğuda Nijer, güneyde ise Fildişi Sahili, Gana, Togo ve Benin ile komşudur. Başkent Ouagadougou ülkenin tam ortasında yer alır. Coğrafi konum olarak Burkina Faso, Sahra Çölü'nün güneyinde yer almakta olup Sahel kuşağının bir parçasıdır.

Ülkenin yüzölçümü yaklaşık 274,200 kilometrekare olup, düzlüklerden ve hafif dalgalı platolardan oluşur. Kuzey bölgelerinde iklim daha kurak ve çöl iklimine yakınken, güney bölgelerde daha fazla yağış alır. Volta Nehri ve kolları (Beyaz, Siyah ve Kırmızı Volta) tarım ve yaşam için hayati öneme sahiptir. Bu nehirler hem sulama hem de hidroelektrik üretimi için kullanılır. 2025 yılının sonu itibarıyla Burkina Faso'nun nüfusu yaklaşık 25 milyon kişidir. Nüfus oldukça gençtir; yaş ortalaması 17 civarındadır. Yüksek doğum oranı ile birlikte nüfus hızlı bir şekilde artmaktadır.

Burkina Faso'nun ekonomisinin gelişiminde müteahhitlik sektörüne stratejik bir rol atfedilmektedir. Ülkenin müteahhitlik sektörü, ekonomik büyüme, istihdam sağlama ve altyapı geliştirme açısından kilit bir öneme sahiptir. Son yıllarda artan kentleşme oranı, nüfus artışı ve altyapı yatırımları sayesinde sektör hızla büyümektedir. Burkina Faso, yüksek nüfus artış hızı (%2,9) ve artan kentleşme oranı ile hızlı bir şekilde büyüyen bir konut ve altyapı talebiyle karşı karşıyadır. Özellikle başkent Ouagadougou ve Bobo-Dioulasso gibi büyük şehirlerde konut açığı, sağlık, eğitim ve ulaşım altyapılarına duyulan ihtiyaç sektörü büyüten başlıca faktörlerdendir. Ülkenin kuzeyindeki terör olayları nedeniyle birçok köyün boşalması ve bu köylerde yaşayanların büyük şehirlere göç etmesi nedeniyle çok ciddi bir konut ihtiyacı ortaya çıkmıştır.

Burkina Faso hükümeti, ekonomik kalkınma planları kapsamında inşaat sektörüne ciddi yatırımlar yapmaktadır. Ulusal Kalkınma Planı (PNDES) çerçevesinde yollar, köprüler, hastaneler ve eğitim tesisleri gibi kamu altyapılarının geliştirilmesine öncelik verilmiştir. Ayrıca, özel sektörü teşvik etmek ve yabancı yatırımları artırmak amacıyla yasal düzenlemeler ve finansal teşvikler sağlanmaktadır.

2. MÜTEAHHİTLİK SEKTÖRÜ

2.1. Burkina Faso'nun Müteahhitlik Sektörüne İlişkin 2024-2025 Yılı Bilgileri

Burkina Faso'da müteahhitlik sektörü, 2024-2025 döneminde ülkenin yüksek altyapı ihtiyacı, kamu yatırımlarının yönlendirici rolü ve uluslararası finansman kaynaklarının desteği ile şekillenmiştir. Sektör genel olarak büyüme potansiyeli yüksek olmakla birlikte, güvenlik sorunları, finansman kısıtları ve teknik kapasite eksiklikleri nedeniyle bu potansiyelin tam anlamıyla hayata geçirilemediği bir görünüm sergilemiştir. Bu dönemde inşaat faaliyetlerinin büyük ölçüde kamu tarafından yürütülen projelere dayandığı, özel sektörün ise daha sınırlı ölçekte ve çoğunlukla konut ve küçük ölçekli ticari projelerde aktif olduğu gözlemlenmiştir.

2024-2025 yıllarında sektörün gelişiminde özellikle ulaşım, enerji ve sosyal altyapı projeleri belirleyici olmuştur. Devletin altyapı yatırımlarına verdiği öncelik kapsamında yol yapımı, mevcut yolların rehabilitasyonu ve kırsal bölgelerin ulaşım ağlarının iyileştirilmesine yönelik projeler hız kazanmıştır. Bu çerçevede, başkent Ouagadougou ile ülkenin ikinci büyük şehri Bobo-Dioulasso arasındaki ulaşımı güçlendirmeye yönelik **Ouagadougou–Bobo-Dioulasso otoyol projesi** öne çıkmakta olup, yaklaşık **332 km uzunluğundaki proje için 200 milyar CFA Frangı (yaklaşık 350–360 milyon ABD Doları)** düzeyinde yatırım öngörülmektedir. Bunun yanı sıra, kırsal yol programları kapsamında farklı bölgelerde yürütülen yol rehabilitasyon ve yapım projeleri için 2024-2025 döneminde toplamda **100 milyar CFA Frangı'nın üzerinde** kamu kaynağı tahsis edildiği duyurulmuştur. Bu projeler, özellikle tarımsal üretim bölgelerinin pazarlara erişimini kolaylaştırarak ekonomik hareketliliği artırmayı hedeflemektedir.

Enerji sektörü de müteahhitlik faaliyetlerinin yoğunlaştığı alanlardan biri olmuştur. Özellikle güneş enerjisi projeleri, Burkina Faso'nun enerji arzını çeşitlendirme ve dışa bağımlılığı azaltma hedefleri doğrultusunda öncelik kazanmıştır (International Renewable Energy Agency, 2023; International Energy Agency, 2023). Bu kapsamda, Ouagadougou yakınlarında geliştirilen Donsin Güneş Enerjisi Santrali yaklaşık 25 MW kurulu güce sahip olup 20–25 milyar CFA Frangı (yaklaşık 35–40 milyon ABD Doları) yatırım büyüklüğü ile öne çıkmaktadır. Bunun yanı sıra, ülkenin farklı bölgelerinde planlanan ve kapasitesi genellikle 10–30 MW arasında değişen güneş enerjisi projeleri için toplamda 100 milyar CFA Frangı'nı aşan bir yatırım hacmi öngörülmektedir (IRENA, 2023).

Su ve atık su altyapısı da aynı dönemde müteahhitlik sektörünün önemli bir diğer faaliyet alanı olmuştur. Özellikle kentsel nüfusun hızla arttığı bölgelerde içme suyu temini, şebeke genişletme ve kanalizasyon sistemlerinin kurulmasına yönelik projeler öncelik kazanmıştır. Bu çerçevede, başta Ouagadougou olmak üzere büyük şehirlerde yürütülen su temini ve sanitasyon projeleri için 50–80 milyar CFA Frangı aralığında yatırım programları uygulanmaktadır (Office National de l'Eau et de l'Assainissement, 2024; UNICEF, 2023). Ayrıca kırsal bölgelerde suya erişimi artırmaya yönelik sondaj, küçük ölçekli şebeke ve depolama projeleri de paralel şekilde yürütülmektedir.

Söz konusu enerji ve su altyapı projelerinin büyük bir bölümü, Dünya Bankası ve Afrika Kalkınma Bankası başta olmak üzere uluslararası finans kuruluşları tarafından kredi ve hibe mekanizmalarıyla desteklenmektedir (Dünya Bankası, 2024; Afrika Kalkınma Bankası, 2024). Bu durum, sektörün finansman yapısında dış kaynakların belirleyici rol oynadığını ortaya koymakta; aynı zamanda projelerin ihale süreçlerinde uluslararası standartların uygulanmasını teşvik etmektedir. Bununla birlikte, dış finansmana olan bu yüksek bağımlılık, finansman onay süreçlerine ve uluslararası ekonomik koşullara bağlı olarak proje başlangıç ve uygulama takvimlerinde gecikmelere yol açabilmektedir (World Bank, 2024).

2.2. Burkina Faso'nun Müteahhitlik Sektörüne İlişkin 2025-2026 Yılı Beklentileri

Burkina Faso'da müteahhitlik sektörüne ilişkin 2025-2026 dönemi beklentileri, büyük ölçüde kamu öncülüğünde yürütülen altyapı yatırımlarının hız kazanması, ulusal kalkınma stratejilerinin genişletilmesi ve uluslararası finansman yapısındaki dönüşümler çerçevesinde şekillenmektedir. Bu dönemde sektörün, mevcut yapısal sorunlara rağmen büyüme eğilimini koruyarak daha yoğun bir yatırım fazına girmesi beklenmektedir.

2025 yılı sonu itibarıyla başlatılan büyük ölçekli projeler, 2026 yılında sektörün ivme kazanacağını göstermektedir. Bu kapsamda, Ouagadougou ile Bobo-Dioulasso arasındaki 332 km uzunluğundaki otoyol projesi için yaklaşık 200 milyar CFA Frangı (yaklaşık 350 milyon ABD Doları) tutarında kamu kaynağı tahsis edilmiş olup, projenin 2026 yılı boyunca inşaat faaliyetlerini hızlandırması beklenmektedir. Bu tür büyük ölçekli ulaşım projeleri, hem müteahhitlik faaliyet hacmini artırmakta hem de alt yüklenici ve yan sektörler açısından önemli ekonomik çarpan etkisi yaratmaktadır.

Bununla birlikte, Burkina Faso'nun 2026-2030 dönemini kapsayan yeni ulusal kalkınma planı (RELANCE), müteahhitlik sektörü açısından oldukça güçlü bir talep perspektifi ortaya koymaktadır. Yaklaşık 36.000 milyar CFA Frangı (64 milyar ABD Doları) büyüklüğündeki bütçenin önemli bir kısmı altyapı, enerji, ulaşım ve sosyal tesis yatırımlarına ayrılmış olup, bu durum 2026 itibarıyla sektörde ciddi bir genişleme beklentisini beraberinde getirmektedir. Söz konusu plan, özellikle ulaşım ağlarının genişletilmesi, enerji üretim kapasitesinin artırılması ve kamu hizmet altyapısının geliştirilmesini hedeflemektedir.

2026 yılı itibarıyla ayrıca sağlık, eğitim ve kamu hizmet altyapılarına yönelik projelerin hız kazanması beklenmektedir. Hükümet tarafından yapılan açıklamalarda, çok sayıda hastane, okul ve teknik eğitim tesisinin inşasına başlanacağı ifade edilmekte olup, bu projelerin müteahhitlik sektörü için yeni iş hacimleri oluşturacağı değerlendirilmektedir. Bu gelişmeler, sosyal altyapı yatırımlarının da en az ulaşım ve enerji projeleri kadar önem kazandığını göstermektedir.

Diğer yandan, dijital altyapı yatırımlarının da dolaylı olarak inşaat sektörünü desteklemesi beklenmektedir. 2026 yılı için yaklaşık 61 milyar CFA Frangı (109 milyon ABD Doları) tutarında dijital dönüşüm bütçesinin ayrılmış olması, fiber optik altyapı, veri merkezleri ve teknik tesislerin inşası gibi alanlarda yeni müteahhitlik faaliyetlerini gündeme getirmektedir.

Genel olarak değerlendirildiğinde, 2025-2026 döneminde Burkina Faso müteahhitlik sektörünün, büyük ölçekli kamu yatırımları ve stratejik kalkınma planları sayesinde hacimsel olarak büyümesi, ancak güvenlik ve finansman riskleri nedeniyle operasyonel zorluklar barındırmaya devam etmesi beklenmektedir. Bu çerçevede, özellikle uluslararası deneyime sahip, risk yönetimi güçlü ve yerel ortaklıklar kurabilen firmalar için önemli fırsatlar ortaya çıkacağı değerlendirilmektedir.

2.3. Ülkede Kısa ve Uzun Vadede Uluslararası İhaleye Çıkılacak Önemli Projeler

Burkina Faso'da kısa ve orta vadede uluslararası ihaleye çıkılması beklenen projeler, büyük ölçüde kamu kurumları tarafından yayımlanan resmi ihale planları ve yatırım ajansları tarafından belirlenen öncelikli projeler çerçevesinde şekillenmektedir. Özellikle kamu ihale otoritesi tarafından yayımlanan 2026 yılına ait genel ihale planları, müteahhitlik sektörü açısından önemli proje alanlarını ve yatırım önceliklerini açık biçimde ortaya koymaktadır.

Bu kapsamda, su ve kanalizasyon altyapısı projeleri öne çıkan alanlardan biri olup, Office National de l'Eau et de l'Assainissement tarafından yürütülecek projeler dikkat çekmektedir. 2026 yılı ihale programına göre, Orodara'da 90 m³/saat kapasiteli bir sondaj kuyusunun şebekeye bağlanmasına yönelik altyapı çalışmaları için yaklaşık 2,95 milyar CFA Frangı, Léo kentinde Wavessan Barajı'ndan su teminine yönelik proje için yine yaklaşık 2,95 milyar CFA Frangı, ayrıca mevcut Degrémont su arıtma tesisinin rehabilitasyonu için yaklaşık 1,77 milyar CFA Frangı tutarında yatırımlar planlanmıştır. Bu projeler, hem teknik müşavirlik hem de inşaat işleri açısından uluslararası firmalar için önemli ihale fırsatları sunmaktadır.

Enerji sektöründe ise Société Nationale d'Électricité du Burkina (SONABEL) tarafından yürütülecek projeler öne çıkmaktadır. 2026 yılı programı kapsamında, yüksek gerilim iletim hatları ve trafo merkezlerine ilişkin fizibilite, çevresel etki değerlendirme ve mühendislik çalışmaları için yaklaşık 500 milyon CFA Frangı seviyesinde danışmanlık ihaleleri planlanmaktadır. Ayrıca, farklı enerji projelerinin kontrol ve denetim hizmetlerine yönelik yaklaşık 385 milyon – 500 milyon CFA Frangı aralığında teknik müşavirlik ihaleleri de öngörülmektedir. Bunun yanı sıra, kırsal bölgelerde elektrik erişimini artırmaya yönelik olarak 12 yerleşim yerinin elektrifikasyonunu kapsayan projelerin de ihale edileceği görülmektedir.

Kentsel altyapı ve konut projeleri de önemli bir ihale alanı oluşturmaktadır. Bu çerçevede, Société Nationale d'Aménagement des Terrains Urbains tarafından Bobo-Dioulasso'da yürütülecek olan yol, drenaj ve kentsel altyapı çalışmalarını içeren proje için yaklaşık 3,99 milyar CFA Frangı tutarında bir yatırım öngörülmektedir. Ayrıca kamu konut geliştirme kurumu tarafından Ouagadougou'da Rimkiéta bölgesinde bir konut kompleksi inşası planlanmakta olup, bu proje de müteahhitlik sektörü açısından önemli fırsatlar sunmaktadır.

Tarım ve kırsal kalkınma projeleri de ihale portföyünde önemli bir yer tutmaktadır. Tarım Bakanlığı tarafından yürütülen program kapsamında, Bama ve Bossora bölgelerinde sulama altyapısının geliştirilmesi, mevcut sulama alanlarının rehabilitasyonu ve erişim yollarının iyileştirilmesine yönelik projeler planlanmaktadır. Bu projeler, hem inşaat hem de mühendislik hizmetleri açısından uluslararası ihalelere konu olmaktadır.

Bunun yanı sıra, Burkina Faso Yatırım Ajansı tarafından belirlenen ve yatırımcı bekleyen projeler, uzun vadede uluslararası ihaleye dönüşebilecek önemli fırsatlar sunmaktadır. Bu projeler arasında Kotchari fosfatlı gübre üretim tesisi, Ouagadougou ve Bobo-Dioulasso'da taksi garları inşası, metrobüs (BRT) projesi, butan gazı ile çalışan enerji santrali, 225 kV elektrik iletim hattı projeleri, Ziniaré organize sanayi bölgesi, Ouaga Expo fuar alanı ve çeşitli agro-endüstriyel tesis yatırımları yer almaktadır. Söz konusu projelerin bir kısmında fizibilite çalışmaları tamamlanmış olup, ilerleyen dönemde uluslararası finansman sağlanması halinde ihale süreçlerine geçilmesi beklenmektedir.

Genel olarak değerlendirildiğinde, Burkina Faso'da uluslararası ihaleye çıkılması beklenen projeler; su ve kanalizasyon, enerji, ulaşım, kentsel altyapı ve tarım sektörlerinde yoğunlaşmakta olup, proje büyüklükleri milyonlarca dolardan milyar CFA seviyesine kadar geniş bir aralıkta değişmektedir. Kamu ihale planlarının düzenli olarak yayımlanması, bu projelerin şeffaf bir şekilde uluslararası rekabete açılmasını sağlamakta; bu durum ise özellikle teknik kapasitesi yüksek yabancı müteahhitlik firmaları için önemli fırsatlar sunmaktadır.

2.4. Projelerin Finansmanı

Burkina Faso'da müteahhitlik sektörüne konu olan projelerin finansmanı, büyük ölçüde kamu bütçesi, uluslararası finans kuruluşları ve sınırlı ölçüde alternatif finansman modellerinin birleşiminden oluşmaktadır. 2024-2026 dönemine ait kamu ihale planları ve proje listeleri incelendiğinde, finansman yapısının ağırlıklı olarak kamu kaynaklı ve dış destekli hibrit bir model üzerine kurulu olduğu görülmektedir.

Öncelikle, kamu yatırımlarının önemli bir kısmı doğrudan devlet bütçesinden finanse edilmektedir. 2026 yılı kamu ihale planı verilerine göre, Burkina Faso'da kamu kurumları tarafından yürütülen projelerin toplam büyüklüğü yaklaşık 215 milyar CFA Frangı seviyesine ulaşmıştır. Bu tutarın önemli bir bölümü altyapı projelerine ayrılmış olup, özellikle su, enerji ve kentsel altyapı yatırımları öncelikli alanlar arasında yer almaktadır. Örneğin, Office National de l'Eau et de l'Assainissement tarafından yürütülen su temini ve arıtma projelerinin her biri yaklaşık 1,7 milyar ile 2,95 milyar CFA Frangı arasında değişen bütçelere sahiptir. Benzer şekilde, Société Nationale d'Aménagement des Terrains Urbains tarafından yürütülen kentsel altyapı projeleri yaklaşık 4 milyar CFA Frangı seviyesinde finansman gerektirmektedir.

Bununla birlikte, büyük ölçekli altyapı projelerinde dış finansman kaynaklarının belirleyici rol oynadığı görülmektedir. Özellikle enerji, su ve kırsal kalkınma projeleri, çoğunlukla çok taraflı kalkınma bankaları ve uluslararası kuruluşlar tarafından kredi ve hibe mekanizmalarıyla desteklenmektedir. Bu durum, projelerin finansmanında dış kaynak bağımlılığını artırmakla birlikte, ihale süreçlerinin uluslararası standartlara uygun şekilde yürütülmesini de sağlamaktadır. Nitekim kırsal elektrifikasyon projeleri ve enerji iletim hatlarına ilişkin çalışmalar, genellikle bu tür finansman modelleri çerçevesinde yürütülmektedir.

Diğer yandan, bazı projelerin finansmanının henüz kesinleşmediği ve yatırımcı arayışında olduğu görülmektedir. Burkina Faso Yatırım Ajansı yeni ismiyle Burkina Faso Yatırım ve İhracat Teşvik Ajansı (ABIPEX) tarafından yayımlanan proje listesine göre, sanayi, enerji ve ulaşım alanlarında planlanan projelerin önemli bir kısmı için finansman modeli henüz netleşmemiş olup, bu projelerin

kamu-özel iş birliği (PPP) veya doğrudan yabancı yatırım yoluyla hayata geçirilmesi hedeflenmektedir. Özellikle fosfatlı gübre üretim tesisi, organize sanayi bölgesi, metrobüs sistemi ve enerji santrali projeleri gibi büyük ölçekli yatırımlar, özel sektör katılımına açık olarak tasarlanmıştır.

Finansman yapısının bir diğer önemli özelliği, projelerin farklı bileşenlere ayrılarak finanse edilmesidir. Örneğin, enerji projelerinde fizibilite çalışmaları, çevresel etki değerlendirmeleri ve mühendislik hizmetleri ayrı finansman kalemleri olarak ele alınmakta ve genellikle uluslararası fonlarla desteklenmektedir. Bu kapsamda, Société Nationale d'Électricité du Burkina tarafından yürütülen projelerde danışmanlık ve denetim hizmetleri için yüz milyonlarca CFA Frangı tutarında ayrı bütçeler ayrıldığı görülmektedir.

Bununla birlikte, finansman süreçlerinde bazı yapısal zorluklar da bulunmaktadır. Kamu projelerinde ödeme gecikmeleri, bütçe kısıtları ve dış finansman onay süreçlerinin uzunluğu, projelerin uygulanma süresini doğrudan etkileyebilmektedir. Ayrıca, bazı projelerin ihale sürecine geçebilmesi için ön fizibilite ve finansman yapılandırma çalışmalarının tamamlanması gerekmekte olup, bu durum proje hazırlık süreçlerini uzatmaktadır.

Genel olarak değerlendirildiğinde, Burkina Faso'da müteahhitlik projelerinin finansmanı; kamu bütçesi, uluslararası finans kuruluşları ve özel sektör yatırımlarının bir arada kullanıldığı çok katmanlı bir yapı sergilemektedir. Özellikle dış finansman kaynaklarının belirleyici rolü, sektörde faaliyet göstermek isteyen firmalar açısından uluslararası ihale prosedürlerine uyum ve finansal yeterlilik gerekliliklerini ön plana çıkarmaktadır. Bu çerçevede, finansman yapısını doğru analiz edebilen ve farklı finansman modellerine uyum sağlayabilen firmalar için pazarda önemli avantajlar oluşmaktadır.

2.5. Sektördeki İş Fırsatları

Burkina Faso'da müteahhitlik sektöründe ortaya çıkan iş fırsatları, kamu yatırımları, artan kentleşme ve altyapı ihtiyacının yanı sıra sektörün son dönemde gösterdiği büyüme eğilimi ile doğrudan ilişkilidir. Nitekim 2024 yılı üçüncü çeyreğinde inşaat sektörüne ait ciro endeksinin bir önceki çeyreğe göre %27,2 oranında artış göstermesi, sektörde faaliyet hacminin belirgin şekilde genişlediğine işaret etmektedir. Bu artış özellikle bina inşaatı faaliyetlerinde %74,6 gibi yüksek bir büyüme oranı ile desteklenmiş olup, sektördeki iş fırsatlarının önemli ölçüde yapı inşaatı alanında yoğunlaştığını ortaya koymaktadır.

Sektördeki iş fırsatları öncelikle kamu altyapı projeleri etrafında şekillenmektedir. Burkina Faso hükümeti, ulusal kalkınma planları kapsamında yol, köprü, hastane ve eğitim tesisleri gibi büyük ölçekli projelere öncelik vermekte olup, bu durum müteahhitlik firmaları için sürekli bir iş akışı oluşturmaktadır. Özellikle ulaşım altyapısı, enerji projeleri ve su temini yatırımları, hem büyük ölçekli ana yükleniciler hem de alt yükleniciler açısından önemli fırsatlar sunmaktadır.

Bunun yanı sıra, hızlı nüfus artışı ve kentleşme süreci sektördeki iş fırsatlarını doğrudan artırmaktadır. Burkina Faso'nun yıllık yaklaşık %2,9 düzeyindeki nüfus artış oranı ve kırsaldan kentsel alanlara yönelen göç hareketleri, özellikle Ouagadougou ve Bobo-Dioulasso gibi büyük şehirlerde konut, altyapı ve sosyal tesis ihtiyacını önemli ölçüde artırmaktadır. Bu durum, düşük maliyetli konut projeleri, kentsel dönüşüm çalışmaları ve yeni yerleşim alanlarının geliştirilmesi gibi alanlarda müteahhitlik firmaları için geniş bir pazar oluşturmaktadır.

Sektörde dikkat çeken bir diğer önemli fırsat alanı, inşaat mühendisliği ve altyapı projeleridir. İnşaat mühendisliği faaliyetlerinde yıllık bazda %44,4 oranında artış kaydedilmesi, yol, su, enerji ve endüstriyel tesis projelerinde artan talebi göstermektedir. Bu durum, özellikle teknik kapasitesi yüksek firmalar için büyük ölçekli projelerde yer alma imkânı sunmaktadır.

Ayrıca, sektörün yapısal özellikleri de iş fırsatlarını çeşitlendirmektedir. Burkina Faso'da inşaat sektörü büyük ölçüde KOBİ'ler ve zanaatkarlar tarafından desteklenmekte olup, bu durum büyük projelerde alt yüklenici olarak faaliyet göstermek isteyen firmalar için önemli bir giriş noktası oluşturmaktadır. Yerel firmaların teknik kapasite ve finansman açısından sınırlı olması, yabancı firmalar için hem doğrudan proje üstlenme hem de yerel ortaklıklar kurarak pazara girme fırsatı yaratmaktadır.

Bununla birlikte, inşaat malzemeleri üretimi ve tedariki de önemli bir iş fırsatı alanı olarak öne çıkmaktadır. Ülkede çimento, demir-çelik ve prefabrik yapı elemanlarına olan talebin önemli bir

kısının ithalat yoluyla karşılanması, yapı malzemeleri ihracatı ve tedarik zinciri yönetimi alanında faaliyet gösteren firmalar için önemli fırsatlar sunmaktadır. Bu durum özellikle Türk firmaları açısından rekabet avantajı yaratabilecek bir alan olarak değerlendirilmektedir.

Genel olarak değerlendirildiğinde, Burkina Faso'da müteahhitlik sektöründeki iş fırsatları; altyapı projeleri, konut yatırımları, enerji ve su projeleri ile inşaat malzemeleri tedariki alanlarında yoğunlaşmaktadır. Sektörde gözlemlenen büyüme eğilimi ve yüksek altyapı ihtiyacı, önümüzdeki dönemde iş fırsatlarının artarak devam edeceğini göstermektedir. Bu çerçevede, yerel ortaklıklar kurabilen, maliyet avantajı sağlayabilen ve uluslararası ihale süreçlerine hâkim firmalar için pazarda önemli fırsatlar bulunduğu değerlendirilmektedir.

2.6. Müteahhitlik Sektöründe Yabancı Firma Faaliyetlerine Yönelik Kısıtlamalar, Riskler ve/veya Avantajlar

2.6.1. Müteahhitlik Sektöründe Yabancı Firma Faaliyetlerine Yönelik Kısıtlamalar

Burkina Faso'da müteahhitlik sektöründe yabancı firmalara yönelik kısıtlamalar, temelde yerelleşme, hukuki uyum ve idari süreçler etrafında şekillenmektedir; ancak bu kısıtlamalar aynı zamanda yatırım ortamını daha öngörülebilir ve sürdürülebilir kılmayı amaçlayan bir çerçeve sunmaktadır. Yabancı müteahhit firmalar ülkede faaliyet gösterebilmek için genellikle yerel bir şirket kurmak ya da şube açmak zorundadır ve bu süreç Centre de Formalités des Entreprises (CEFORE) üzerinden yürütülmektedir. Bu zorunluluk ilk aşamada bir yük gibi görünse de, firmalara yerel pazarı daha yakından tanıma, kamu projelerine erişimi kolaylaştırma ve uzun vadeli iş ilişkileri geliştirme açısından önemli avantajlar sağlamaktadır.

Ülkenin OHADA sistemine dahil olması, tüm ticari faaliyetlerin belirli ve standart kurallara bağlı olarak yürütülmesini sağlamaktadır. Bu durum, yabancı yatırımcılar için hukuki belirsizlikleri azaltarak sözleşme güvenliğini artırmakta ve özellikle büyük ölçekli altyapı projelerinde önemli bir güven unsuru oluşturmaktadır. Her ne kadar bu sisteme uyum sağlama gerekliliği belirli bir öğrenme süreci gerektirse de, uzun vadede yatırım ortamını daha şeffaf ve öngörülebilir hale getirmektedir.

Kamu ihaleleri açısından bakıldığında, yerli firmalara belirli ölçüde öncelik verilmesi ve bazı projelerde yerel ortaklık beklentisinin bulunması, yabancı firmalar için bir kısıtlama olarak değerlendirilebilir. Bununla birlikte bu durum, güçlü yerel ortaklıklar kurarak pazara giriş stratejisi geliştiren firmalar için önemli bir fırsata dönüşmektedir. Yerel ortaklarla iş birliği, hem idari süreçlerin hızlandırılmasını hem de saha operasyonlarının daha etkin yürütülmesini mümkün kılmaktadır.

İstihdam politikaları kapsamında yabancı firmaların yerel iş gücünü kullanmaları teşvik edilmekte ve çalışanların Caisse Nationale de Sécurité Sociale (CNSS) sistemine dahil edilmesi zorunlu tutulmaktadır. Bu durum kısa vadede maliyetleri artırsa da, uzun vadede nitelikli ve maliyet avantajı sağlayan bir iş gücü yapısının oluşmasına katkı sunmakta ve projelerin sosyal kabulünü güçlendirmektedir.

İnşaat sektörüne yönelik idari süreçler kapsamında çevresel etki değerlendirmeleri, belediye ruhsatları ve teknik onaylar gibi izinlerin alınması gerekmektedir. Bu süreçler zaman zaman proje sürelerini uzatabilse de, projelerin çevresel ve teknik açıdan sürdürülebilirliğini garanti altına almakta ve uluslararası standartlara uyumu teşvik etmektedir. Arazi edinimi konusunda yabancı firmalar için bazı sınırlamalar bulunmakla birlikte, uzun vadeli kiralama modelleri yaygın olarak kullanılmakta ve büyük ölçekli projeler için uygulanabilir çözümler sunmaktadır.

Sonuç olarak, Burkina Faso'nun müteahhitlik sektöründe yabancı firmalara yönelik kısıtlamalar, yatırım ortamını zorlaştırmaktan ziyade belirli bir düzen ve denge içerisinde geliştirmeyi amaçlamaktadır. Yerelleşme, hukuki standartlaşma ve sosyal yükümlülükler gibi unsurlar doğru stratejilerle yönetildiğinde, yabancı yatırımcılar için önemli fırsatlara dönüşmektedir. Özellikle altyapı ihtiyacının yüksek olduğu ve kamu yatırımlarının devam ettiği bir ortamda, yerel ortaklıklar ve uzun vadeli perspektifle hareket eden yabancı müteahhit firmalar için Burkina Faso pazarı cazip ve büyüme potansiyeli yüksek bir alan sunmaktadır.

2.6.2. Müteahhitlik Sektöründe Yabancı Firma Faaliyetlerine Yönelik Riskler ve Tehditler

Burkina Faso'da müteahhitlik sektörü, yabancı firmalar için pek çok fırsat sunmakla birlikte, aynı zamanda bazı tehditleri de barındırmaktadır. Bu tehditler, ülkenin ekonomik ve politik durumu, yerel pazar dinamikleri ve rekabet ortamından kaynaklanmaktadır.

Öncelikle, Burkina Faso'da politik istikrarsızlık ve güvenlik sorunları, yabancı firmalarının iş yapma potansiyelini tehdit edebilir. 2021 yılında gerçekleşen askeri darbe ve devam eden terörist saldırılar, ekonomik faaliyetleri olumsuz yönde etkilemektedir. Bu durum, yatırımcı güvenini zedeleyebilir ve projelerin zamanında tamamlanmasını engelleyebilir. Ayrıca, ekonomik belirsizlikler, uzun vadeli inşaat projelerinde riskleri artırarak yabancı firmalarının finansal planlamalarını zorlaştırabilir. Lakin şu anki hükümetin gayreti, azimi ve isteği sayesinde bu tehdidi neredeyse tamamen ortadan kaldırmıştır. Ülkenin çoğu bölgelerinde givenli bir şekilde projeler yürütülmektedir.

Bir diğer tehdit ise yerel pazarın düşük alım gücüdür. Burkina Faso, Afrika'nın en düşük gelirli ülkelerinden biri olup, bu durum inşaat sektöründeki tüketici talebini sınırlayabilir. Özellikle lüks ve yüksek kaliteli inşaat malzemeleri ve projeler, yerel alıcılar için pahalı olabilir. Bu da Türk firmalarının pazarın büyük kısmına hitap etmekte zorlanmalarına yol açabilir.

Rekabetin artması da bir diğer önemli tehdit unsuru olarak karşımıza çıkmaktadır. Burkina Faso'da, Çin, Hindistan ve Brezilya gibi ülkeler maliyet avantajlarıyla pazarda güçlü bir rekabet sunmaktadır. Bu ülkeler, daha düşük fiyatlarla inşaat malzemeleri ve mühendislik hizmetleri sağlayarak Türk firmalarının pazar payını tehdit edebilir. Ayrıca, düşük maliyetli inşaat malzemeleri ve prefabrik yapı çözümleri konusunda da bu rekabet daha belirgin hale gelebilir.

Tedarik zinciri zorlukları da önemli bir tehdit oluşturmaktadır. Burkina Faso'nun kara yolu altyapısı ve liman bağlantıları, inşaat malzemelerinin taşınmasını zorlaştırabilir. Türk firmaları, malzeme tedarikinde zorluklar yaşayabilir ve bu da projelerin zamanında tamamlanmasını engelleyebilir. Ayrıca, artan lojistik maliyetleri, rekabet avantajını kaybettirebilir.

Yerel iş gücü eksiklikleri de bir diğer tehdit unsuru olarak öne çıkmaktadır. Burkina Faso'da, yeterli kalifikasyona sahip inşaat iş gücü ve mühendislik uzmanları bulunmamaktadır. Bu durum, Türk firmalarının projelerde yerel destek almasını zorlaştırabilir. Yerel iş gücünün eğitim eksiklikleri ve düşük verimlilik, projelerin maliyetlerini artırabilir ve zamanında tamamlanmalarını engelleyebilir.

Son olarak, sürdürülebilir inşaat çözümleri ve çevre düzenlemeleri, Türk firmaları için bir tehdit oluşturabilir. Burkina Faso'da çevre dostu inşaat uygulamalarının teşvik edilmesi ve yeşil bina standartlarının yaygınlaştırılması, Türk firmalarının inşaat malzemeleri ve teknolojileriyle uyumsuzluk yaratabilir. Yerel yönetimlerin çevre düzenlemeleri, projelerin uygulanabilirliğini zorlaştırabilir ve Türk firmaları için ek uyum maliyetleri oluşturabilir.

2.6.3. Müteahhitlik Sektöründe Yabancı Firma Faaliyetlerine Yönelik Fırsatlar

Burkina Faso'da müteahhitlik sektörü, yabancı firmalar için birçok fırsat sunmaktadır. Ülkenin hızla gelişen altyapı projeleri, konut ihtiyacı ve inşaat malzemeleri talepleri, yabancı firmalara üstelik Türk firmalara büyük iş fırsatları yaratmaktadır.

Öncelikle, Burkina Faso'da konut ve altyapı projelerinin artması, Türk müteahhitleri için önemli bir fırsat yaratmaktadır. Hızla büyüyen şehirleşme ve nüfus artışı, konut projeleri, ticari binalar, yol yapımı ve su arıtma sistemlerine olan talebi artırmaktadır. Türk müteahhitleri, özellikle toplu konut projeleri ve altyapı yatırımlarında yer alabilir. Bu projelere katılmak için yerel firmalarla işbirliği yapılabilir ve devletle yapılacak anlaşmalar üzerinden büyük ölçekli projelere dahil olunabilir.

İnşaat malzemeleri ihracatı da önemli bir fırsat alanıdır. Burkina Faso'da inşaat sektörünün gelişmesi, inşaat malzemelerine olan talebin artmasına neden olmaktadır. Türk malzemeleri, kalite ve fiyat avantajlarıyla öne çıkmaktadır. Özellikle seramik, fayans, çimento, demir-çelik ürünleri, doğal taşlar ve prefabrik yapı elemanları gibi inşaat malzemelerine olan talep büyük artış göstermektedir. Türkiye, bu malzemeleri sağlamak için Burkina Faso pazarına güçlü bir şekilde girebilir.

Teknoloji ve mühendislik hizmetleri de bir diğer fırsat alanıdır. Burkina Faso'da altyapı projelerinde mühendislik çözümleri, modern inşaat teknolojileri ve sürdürülebilir inşaat yöntemlerine

olan ihtiyaç artmaktadır. Türk mühendislik firmaları, inşaat projelerinin tasarımında, proje yönetiminde ve danışmanlık hizmetlerinde yer alabilir. Ayrıca dijitalleşme ve akıllı şehir projeleri, Türk firmaları için yeni pazarlar yaratabilir. Ulaşım, su yönetimi ve enerji verimliliği gibi konularda modern çözümler sunan Türk firmaları, Burkina Faso'da önemli bir yer edinebilir.

Finansal destek ve işbirliği imkanları da Türk inşaat sektörüne fırsatlar sunmaktadır. Türk hükümeti ve ilgili finansal kuruluşlar, Türk firmalarına Burkina Faso gibi gelişen pazarlarda faaliyet gösterebilmeleri için kredi ve teşvikler sunmaktadır. Ayrıca, Türk firmaları yerel firmalarla işbirliği yaparak projelere katılabilir ve bu şekilde yerel pazara hızlı giriş yapabilir.

Sosyal konut projeleri ve çevre dostu yapılar da Burkina Faso'da artan taleplerle Türk firmaları için bir fırsat alanıdır. Türkiye'nin sosyal konut projelerindeki deneyimi, Burkina Faso'daki hızlı kentleşmeye paralel olarak uygulanabilir. Çevre dostu ve sürdürülebilir yapı projeleri, yeşil yapı teknolojilerine olan talep ile Türk firmaları için önemli bir pazar yaratmaktadır.

2.7. Makine, Ekipman ve Yapı Malzemesi İthalatı Yönünden Lojistik Altyapı

Burkina Faso'da makine, ekipman ve yapı malzemesi ithalatına ilişkin lojistik altyapı, denize kıyısı olmayan bir ülke olması nedeniyle büyük ölçüde komşu ülkelerin limanlarına ve bölgesel ulaştırma koridorlarına dayanmaktadır. Bu durum ilk bakışta bir dezavantaj gibi görünse de, yıllar içinde gelişen bölgesel entegrasyon ve taşımacılık ağları sayesinde ithalat süreçleri belirli bir sistematik içerisinde yürütülmektedir.

Ülkeye yapılan ithalatın önemli bir bölümü, özellikle Abidjan Limanı, Tema Limanı ve Lomé Limanı üzerinden gerçekleştirilmektedir. Bu limanlar, Batı Afrika'nın en işlek ve en iyi donanımlı ticaret kapıları arasında yer almakta olup, ağır iş makineleri, inşaat ekipmanları ve büyük hacimli yapı malzemelerinin ithalatında etkin şekilde kullanılmaktadır. Özellikle Tema koridoru, Burkina Faso'ya olan coğrafi yakınlığı ve gelişmiş karayolu bağlantıları sayesinde en çok tercih edilen güzergâhlardan biridir.

Limanlardan Burkina Faso'ya taşımacılık büyük ölçüde karayolu ile sağlanmaktadır. Ülke, bölgesel ticaretin kolaylaştırılması amacıyla geliştirilen uluslararası karayolu koridorlarına entegre durumdadır. Bunun yanı sıra, Abidjan ile Ouagadougou arasında uzanan demiryolu hattı da özellikle ağır ve hacimli yüklerin taşınmasında alternatif bir çözüm sunmaktadır. Her ne kadar demiryolu altyapısı karayoluna kıyasla daha sınırlı kapasiteye sahip olsa da, maliyet avantajı açısından önemli bir seçenek oluşturmaktadır.

Depolama ve iç dağıtım altyapısı, özellikle Ouagadougou ve Bobo-Dioulasso gibi büyük şehirlerde daha gelişmiş durumdadır. Bu şehirlerde lojistik merkezler, antrepolar ve dağıtım ağları bulunmakta olup, ithal edilen makine ve malzemelerin ülke içindeki projelere ulaştırılması bu merkezler üzerinden sağlanmaktadır. Ancak kırsal bölgelerde altyapı eksiklikleri nedeniyle taşımacılık maliyetleri artabilmekte ve teslim süreleri uzayabilmektedir.

2.8. Kalifiye İşgücü Temini

Burkina Faso'da müteahhitlik sektöründe kalifiye işgücü temini, ülkenin demografik yapısı ve gelişmekte olan eğitim sistemi çerçevesinde değerlendirildiğinde hem belirli sınırlamalar hem de önemli fırsatlar içermektedir. Ülke genç ve dinamik bir nüfusa sahip olup, özellikle inşaat sektöründe çalışmaya istekli geniş bir işgücü havuzu bulunmaktadır. Bu durum, yabancı firmalar için işgücü maliyetlerini düşük tutma ve büyük ölçekli projelerde hızlı mobilizasyon sağlama açısından önemli bir avantaj sunmaktadır. Bununla birlikte, ileri teknik beceri gerektiren alanlarda (örneğin büyük ölçekli altyapı projeleri, özel mühendislik uygulamaları ve ileri ekipman kullanımı) yerel işgücünün yeterliliği sınırlı olabilmektedir. Bu nedenle yabancı müteahhit firmalar çoğu zaman kilit pozisyonlar için yurtdışından uzman personel getirme veya yerel çalışanlara proje bazlı eğitim verme yoluna gitmektedir. Bu durum ilk aşamada bir uyum süreci gerektirse de, uzun vadede yerel kapasite gelişimine katkı sağlayarak daha sürdürülebilir bir iş modeli oluşturulmasına imkân tanımaktadır.

Ülkede mesleki eğitim ve teknik öğretim alanında faaliyet gösteren kurumlar giderek gelişmektedir. Özellikle Institut Supérieur de Génie Électrique du Burkina Faso (ISGE-BF) ve Université Joseph Ki-Zerbo gibi kurumlar mühendislik ve teknik alanlarda mezunlar vermektedir.

Ayrıca kısa süreli mesleki eğitim programları ve uygulamalı atölye çalışmaları sayesinde inşaat sektörüne yönelik ara eleman yetiştirilmektedir. Bu gelişmeler, orta vadede kalifiye işgücü arzının artmasına katkı sağlamaktadır.

İş gücü temininde dikkat edilmesi gereken bir diğer husus ise yasal yükümlülüklerdir. İşverenlerin çalışanlarını Caisse Nationale de Sécurité Sociale (CNSS) sistemine kaydettirmesi ve yerel iş kanununa uygun sözleşmeler yapması zorunludur. Ayrıca, yerel istihdamın teşvik edilmesi yönündeki politikalar doğrultusunda yabancı firmaların belirli oranlarda yerel işgücü kullanması beklenmektedir. Bu düzenlemeler, iş gücü piyasasında sosyal güvenliği artırırken aynı zamanda projelerin yerel kabulünü güçlendirmektedir.

2.9. Ülkede Müteahhitlik Projesi Yürüten 3. Ülkeler ve Firmaları

Burkina Faso'da müteahhitlik sektöründe faaliyet gösteren üçüncü ülke firmaları, ağırlıklı olarak Fas, Tunus, Türkiye, Çin, ve Lübnan kökenli olup, özellikle altyapı, enerji, madencilik ve kamu projelerinde aktif rol oynamaktadır. Bu firmaların varlığı, ülkenin dışa açık yatırım yapısı ve büyük ölçekli projelerde uluslararası deneyime duyulan ihtiyaç ile doğrudan ilişkilidir. Afrika merkezli çok uluslu şirketler önemli aktörler arasındadır. Örneğin Global Construction Afrique, Burkina Faso dahil birçok Afrika ülkesinde faaliyet göstermekte ve bölgesel projelerde yer almaktadır. Bu firmalar, yerel koşullara daha iyi uyum sağlayabilmeleri nedeniyle özellikle kamu projelerinde rekabet avantajı elde etmektedir. Bunun yanı sıra, Çinli firmalar Afrika genelinde olduğu gibi Burkina Faso'da da özellikle yol, köprü ve kamu altyapı projelerinde önemli rol oynamaktadır (her ne kadar mevcut veriler sınırlı olsa da bu durum bölgesel eğilimlerle uyumludur). Türk firmaları da son yıllarda artan şekilde Afrika pazarına yönelmiş olup, Burkina Faso'da enerji, üstyapı ve ticari projelerde yer almaya başlamıştır.

2.10. Ülke Firmaları ile İşbirliği Olanakları (Ülke İçinde, Üçüncü Ülkelerde, vs.)

Burkina Faso'da müteahhitlik sektöründe yerel firmalar ile işbirliği olanakları, hem ülke içindeki proje uygulamaları hem de üçüncü ülkelerdeki faaliyetler açısından önemli fırsatlar sunmaktadır. Ülkede faaliyet göstermek isteyen yabancı firmalar için yerel ortaklıklar yalnızca bir tercih değil, çoğu durumda stratejik bir gerekliliktir. Bu işbirlikleri; pazara girişin kolaylaştırılması, idari süreçlerin hızlandırılması ve operasyonel risklerin azaltılması açısından kritik rol oynamaktadır.

Ülke içinde işbirliği olanakları, özellikle kamu altyapı projelerinde ön plana çıkmaktadır. Yerel firmalar, mevzuat, kamu ihale süreçleri ve idari prosedürler konusunda önemli bilgi birikimine sahiptir. Bu nedenle yabancı firmalar genellikle yerel şirketlerle konsorsiyum kurarak veya alt yüklenici modeliyle çalışmaktadır. Bu tür işbirlikleri, yabancı firmaların teknik uzmanlığı ile yerel firmaların saha deneyimini birleştirerek projelerin daha etkin ve hızlı şekilde yürütülmesini sağlamaktadır. Ayrıca yerel ortaklar aracılığıyla iş gücü temini, malzeme tedariki ve yerel paydaşlarla iletişim süreçleri daha sorunsuz ilerlemektedir.

Burkina Faso'daki iş ortamı, OHADA çerçevesinde standartlaştırılmış bir hukuki yapıya sahiptir. Bu durum, yerel ve yabancı firmalar arasında yapılan ortaklık anlaşmalarının daha güvenli ve öngörülebilir olmasını sağlamaktadır. Aynı zamanda şirket kuruluş işlemlerinin Centre de Formalités des Entreprises (CEFORE) üzerinden yürütülmesi, ortak girişimlerin (joint venture) hızlı şekilde kurulmasına imkân tanımaktadır.

Üçüncü ülkelerde işbirliği açısından Burkina Faso, Batı Afrika Ekonomik ve Parasal Birliği (WAEMU) üyesi olması sayesinde bölgesel bir sıçrama noktası niteliği taşımaktadır. Burkina Faso merkezli yerel firmalar, komşu ülkelerde (Mali, Nijer, Fildişi Sahili, Togo gibi) yürütülen projelerde deneyime sahiptir. Yabancı firmalar, Burkina Faso'da kurdukları ortaklıklar aracılığıyla bu bölgesel pazarlara daha kolay erişim sağlayabilmektedir. Bu durum, özellikle altyapı, yol, enerji ve kırsal kalkınma projelerinde önemli bir genişleme potansiyeli sunmaktadır. Bunun yanı sıra, uluslararası finans kuruluşları tarafından desteklenen projelerde de işbirliği fırsatları bulunmaktadır. Dünya Bankası, Afrika Kalkınma Bankası ve diğer donör kuruluşlar tarafından finanse edilen projelerde genellikle yerel ortaklık şartı veya yerel katılım beklentisi bulunmaktadır. Bu çerçevede yabancı firmalar, yerel şirketlerle işbirliği yaparak bu projelere erişim sağlayabilmekte ve rekabet avantajı elde edebilmektedir.

3. TEKNİK MÜŞAVİRLİK SEKTÖRÜ

3.1. Ülkenin Teknik Müşavirlik Sektörüne İlişkin 2024-2025 Yılı Bilgileri ve 2025-2026 Yılı Beklentileri

Burkina Faso'nun teknik müşavirlik (engineering consulting) sektörü, 2024–2025 döneminde özellikle altyapı, ulaşım, enerji ve su projelerine bağlı olarak gelişim göstermiş, 2025–2026 döneminde ise yerelleşme politikaları ve kamu yatırımlarının artışıyla birlikte yeniden şekillenmesi beklenen bir sektör konumundadır.

2024–2025 döneminde sektörün en belirgin özelliği, büyük ölçüde uluslararası finans kuruluşları tarafından desteklenen projelere bağlı olmasıdır. Özellikle Afrika Kalkınma Bankası ve Dünya Bankası gibi kurumların finanse ettiği ulaşım ve altyapı projeleri, teknik müşavirlik hizmetlerine olan talebi artırmıştır. Bu dönemde danışmanlık hizmetleri; fizibilite çalışmaları, proje tasarımı, ihale dokümantasyonu hazırlığı ve saha denetimi gibi alanlarda yoğunlaşmıştır. Nitekim ulaşım sektöründe yürütülen projelerin, ülkenin 2022–2025 kalkınma programı ile uyumlu şekilde altyapıyı geliştirmeye odaklandığı görülmektedir. Aynı dönemde teknik müşavirlik hizmetlerinin önemli bir kısmı, uluslararası danışmanlık firmaları ile yerel mühendislik ofislerinin işbirliği şeklinde yürütülmüştür. Yerel kapasite henüz sınırlı olmakla birlikte, özellikle mühendislik ve proje yönetimi alanında faaliyet gösteren yerel uzmanlar ve küçük ölçekli danışmanlık firmaları sektörde yer almaktadır. Bu bağlamda, teknik müşavirlik hizmetlerinin önemli bir bölümü hâlen dış kaynaklı uzmanlıkla desteklenmektedir.

2024–2025 döneminde dikkat çeken bir diğer unsur, teknik müşavirlik hizmetlerine yönelik ihale ve proje bazlı talebin artmasıdır. Özellikle altyapı ve kırsal kalkınma projelerinde fizibilite, etüt ve mühendislik danışmanlığı hizmetleri için açılan ulusal ve uluslararası ihalelerin sayısında artış gözlenmektedir. Bu durum, sektörün proje odaklı ve dış finansmana bağlı yapısını açıkça ortaya koymaktadır.

2025–2026 dönemine ilişkin beklentiler ise sektörde önemli bir dönüşüme işaret etmektedir. Öncelikle, devletin altyapı yatırımlarını artırmaya yönelik politikaları ve özellikle Faso Mêêbo Agency gibi girişimler, teknik müşavirlik hizmetlerine olan talebi artıracaktır. Bu girişim kapsamında yol, kentsel altyapı ve kamu projelerinde geniş çaplı yatırımlar planlanmakta olup, mühendislik tasarım, denetim ve proje yönetimi hizmetlerine ihtiyaç artacaktır. Bununla birlikte, 2025–2026 döneminde sektörde yerelleşme eğiliminin güçlenmesi beklenmektedir. Kamu politikalarının yerli kapasiteyi artırmaya yönelmesi, teknik müşavirlik hizmetlerinde yerel firmaların daha fazla rol almasına yol açacaktır. Bu durum, yabancı firmalar için doğrudan faaliyet yerine yerel ortaklık ve kapasite geliştirme modellerini daha önemli hale getirecektir. Ayrıca, güvenlik ve finansman koşullarına bağlı olarak uluslararası projelerin yapısında değişiklikler yaşanabileceği öngörülmektedir. Buna rağmen, altyapı ihtiyacının devam etmesi ve bölgesel entegrasyon projelerinin sürmesi, teknik müşavirlik sektörünün orta vadede büyüme potansiyelini koruduğunu göstermektedir.

3.2. Sektördeki İş Fırsatları

Burkina Faso'da müteahhitlik ve teknik müşavirlik sektöründe iş fırsatları, özellikle kamu altyapı projeleri ve uluslararası finansmanlı yatırımlar sayesinde artmaktadır. Yol, köprü, kamu binaları, enerji ve su projeleri en önemli iş alanlarını oluşturmaktadır. Dünya Bankası ve Afrika Kalkınma Bankası gibi kuruluşlar tarafından finanse edilen projeler, yabancı firmalara açık ihaleler sunmaktadır. Teknik müşavirlik alanında ise fizibilite, mühendislik tasarımı, proje yönetimi ve çevresel etki değerlendirmesi hizmetlerine talep yüksektir. Ayrıca güneş enerjisi, madencilik ve kırsal altyapı projeleri büyüme potansiyeli taşımaktadır. Yerel firmalarla işbirliği yapan ve doğru proje takibi gerçekleştiren yabancı şirketler için Burkina Faso pazarı önemli ve sürdürülebilir fırsatlar sunmaktadır.

4. MÜTEAHHİTLİK, TEKNİK MÜŞAVİRLİK YABANCI YATIRIM MEVZUATI

4.1. Müteahhitlik ve Teknik Müşavirlik Sektörünü Düzenleyen Mevzuata İlişkin Bilgi

Burkina Faso'da müteahhitlik ve teknik müşavirlik sektörünü düzenleyen mevzuat, ulusal yasalar, bölgesel hukuk sistemleri ve sektörel düzenlemelerin birleşiminden oluşan çok katmanlı bir yapıya sahiptir. Bu yapı, yatırım ortamını hem düzenlemekte hem de yabancı yatırımcılar için belirli bir hukuki güvence sağlamaktadır.

Ülkenin en temel hukuki dayanağı, tüm mevzuatın üzerinde yer alan anayasal sistemdir. Bunun yanında Burkina Faso, iş ve ticaret hukukunu büyük ölçüde OHADA çerçevesinde yürütmektedir. OHADA sistemi; şirketler hukuku, ticari sözleşmeler, tahkim, iflas ve muhasebe gibi alanlarda ortak kurallar getirerek yatırım ortamını standartlaştırmakta ve yabancı firmalar için hukuki öngörülebilirliği artırmaktadır. Müteahhitlik sektörüne doğrudan etki eden en önemli düzenlemelerden biri, 2026 yılında kabul edilen Kentsel Planlama ve İnşaat Kanunu (Code de l'Urbanisme et de la Construction) olmuştur. Bu yeni düzenleme; şehir planlama, yapı ruhsatları, inşaat standartları ve denetim süreçlerini kapsamlı şekilde yeniden düzenlemektedir. Bu çerçevede inşaat projeleri için ruhsat alma, teknik uygunluk, kalite kontrol ve çevresel standartlara uyum zorunlu hale getirilmiştir.

Sektörün idari düzenlemesi ise büyük ölçüde Ministère de la construction de la patrie tarafından yürütülmektedir. Bu kurum; şehircilik politikalarının belirlenmesi, arazi kullanımı, yapı izinleri ve kentsel gelişim süreçlerinden sorumludur. Ayrıca çevresel etki değerlendirmeleri ve teknik onay süreçleri de ilgili kamu kurumlarının denetimi altındadır.

İnşaat izinleri ve uygulama süreçleri kapsamında Burkina Faso son yıllarda reformlar yaparak ruhsat alma süreçlerini hızlandırmış, maliyetleri azaltmış ve prosedürleri daha şeffaf hale getirmiştir. Bu reformlar, özellikle yapı ruhsatı alma sürecinde sürelerin kısaltılması ve maliyetlerin düşürülmesi gibi iyileştirmeleri içermektedir.

Teknik müşavirlik sektörü ise doğrudan ayrı bir kanunla değil, genel olarak:

- kamu ihale mevzuatı
- mühendislik ve proje denetim standartları
- çevresel ve sosyal etki değerlendirme düzenlemeleri

çerçevesinde düzenlenmektedir. Bu alanda uluslararası standartlar ve donör kuruluşların kuralları da önemli rol oynamaktadır.

4.2. Yabancı Yatırım Mevzuatına İlişkin Bilgi

Burkina Faso, yabancı yatırımcıları teşvik eden ve yatırım ortamını iyileştirmeyi amaçlayan yasal düzenlemelere sahip bir ülkedir. Yatırım Kanunu, yabancı ve yerli yatırımcılar arasında ayrımcılığı yasaklamakta ve eşit muamele ilkesini benimsemektedir. Bu çerçevede, yabancı sermayeli şirketler, yerli şirketlerle aynı haklara ve yükümlülöklere sahiptir.

Yatırımcılar, mülkiyet haklarının korunması, kazançların serbestçe transferi ve ticari faaliyetlerin özgürlüğü gibi temel haklardan yararlanabilmektedir. Ayrıca, Burkina Faso'nun OHADA (Afrika'da Ticaret Hukukunun Uyumlaştırılması Organizasyonu) üyesi olması, yatırımcıların yasal güvenliğini artırmakta ve ticari anlaşmazlıkların çözümünde etkili mekanizmalar sunmaktadır. Ancak, bazı stratejik sektörlerde özel düzenlemeler bulunmaktadır. Örneğin, madencilik sektöründe devlet, şirketlerin %10-%15 hissesine otomatik olarak sahip olma hakkına sahiptir ve yönetim kuruluna bir üye atayabilmektedir. Benzer şekilde, mobil ve kablosuz iletişim hizmetleri sunan şirketlerin en az bir yerli hissedara sahip olması gerekmektedir. Ayrıca, petrol, gaz, elektrik iletimi ve şebeke suyu hizmetleri gibi bazı sektörlerde devlet tekeli veya sınırlı rekabet söz konusudur.

Burkina Faso, yabancı yatırımları ülke ekonomisinin büyümesi ve çeşitlendirilmesi için kritik bir unsur olarak görmekte ve bu doğrultuda yabancı yatırımcıları teşvik eden çeşitli yasal düzenlemeler uygulamaktadır. Ülkenin yatırım mevzuatı, şeffaflık, adil rekabet ve yatırımcı haklarının korunması ilkeleri üzerine inşa edilmiştir. 2018 yılında yürürlüğe giren Yatırım Teşvik Yasası (Code des

investissements du Burkina Faso), hem yerli hem de yabancı yatırımcılar için eşit haklar ve yükümlülükler sağlamayı amaçlamaktadır.

Yabancı yatırımcılar, yerli yatırımcılarla aynı yasal korumalardan yararlanmakta ve herhangi bir ayrımcılığa tabi tutulmamaktadır. Ayrıca, yatırımcılara mülkiyet haklarının korunması ve yatırımlarının millileştirilmeye karşı güvence altına alınması taahhüt edilmektedir. Burkina Faso, uluslararası tahkim kurallarını kabul etmiş olup, yatırımcılar ve devlet arasındaki anlaşmazlıkların çözümünde tarafsız mekanizmaların kullanılmasına imkân tanımaktadır.

Yatırımların teşvik edilmesi amacıyla, çeşitli mali ve vergisel avantajlar sunulmaktadır. Öncelikle, belirli sektörlerde ve bölgelerde faaliyet gösteren yatırımcılara, gelir vergisi muafiyetleri, gümrük vergisi indirimleri ve ithalat vergilerinde kolaylıklar sağlanmaktadır. Özellikle tarım, sanayi, madencilik, turizm ve yenilenebilir enerji sektörlerinde yapılan yatırımlar, daha cazip teşvik paketlerinden yararlanabilmektedir. Ayrıca, belirli büyüklükteki yatırımlar için yatırım sözleşmesi imzalanarak, uzun vadeli istikrar ve avantajlar garanti altına alınabilmektedir.

Bunun yanı sıra, Burkina Faso hükümeti, yatırım ortamını iyileştirmek ve bürokratik süreçleri kolaylaştırmak amacıyla çeşitli reformlar gerçekleştirmiştir. Tek durak ofis sistemi (Centre de Formalités des Entreprises-CEFORE) sayesinde, şirket kuruluş işlemleri basitleştirilmiş ve yatırımcıların işlemlerini hızlandırmaları sağlanmıştır. Ayrıca, ekonomik bölgelerde (zones économiques spéciales) yatırım yapan şirketlere, ek teşvikler ve altyapı desteği sunulmaktadır.

Tüm bu düzenlemelere ek olarak, Burkina Faso, Sahel devletleri ittifakı (AES) ve Batı Afrika Ekonomik ve Parasal Birliği (UEMOA) üyesi olması sayesinde, yatırımcılara bölgesel pazarlara erişim imkânı da sunmaktadır. Bu durum, Burkina Faso'yu sadece ulusal pazar için değil, aynı zamanda Batı Afrika bölgesinde iş yapmak isteyen yatırımcılar için stratejik bir merkez haline getirmektedir.

4.3. Yabancı İşçi Çalıştırma, Oturma İzinleri, Vergiler Sosyal Güvenlik Giderleri ve Şirket Kuruluşlarına İlişkin Bilgi

4.3.1. Vizeler (Çalışma, oturma izinleri, geçici çalışma vizesi, başvuru merci gibi bilgiler)

Burkina Faso'da 90 günden fazla kalmak isteyen misafirler, uzun süreli vize, oturma izni veya ikamet belgesinden birine sahip olması gerekmektedir. Burkina Faso'da akredite edilmiş diplomatik ve konsüler misyon üyeleri, uluslararası kuruluş temsilcileri ve onlarla birlikte yaşayan aile üyeleri ise, Dışişleri Bakanlığı tarafından verilen bir oturma belgesine sahip olmaları gerekmektedir.

Burkina Faso'da çalışmak isteyen misafirler, uzun süreli vize ve çalışma izni almaları gerekmektedir. Uzun süreli vize, kişinin ülkede kalmasına olanak tanırken, çalışma izni yasal olarak bir işveren için çalışmasını sağlar. Çalışma vizeleri, Çalışma Bakanlığı tarafından düzenlenir ve iş sözleşmesi süresine bağlı olarak en fazla üç yıl süreyle verilebilir. Vize başvuruları, e-vize başvuruları **visaburkina.bf** üzerinden online olarak gerçekleştirilmektedir. İşveren, yabancı uyruklu çalışan için çalışma izni (işçi kartı) almak zorundadır ve bu belge olmadan Burkina Faso'da yasal olarak çalışmak mümkün değildir. Çalışma izni, Burkina Faso Çalışma Bakanlığı tarafından verilir. İşveren, yabancı çalışanın işe alınmasını gerektirendiren belgeler sunarak çalışma iznini alır.

03 Şubat 2025 tarihinde Mali Sivil Savunma Bakanının gözetiminde Sahel Devletleri İttifakı (AES) bölgesi için Liptako Vizesi adı verilen tek girişli vize oluşturulması üzerinde çalışıldığı duyurulmuştur. Liptako Vizesi, misafirlerin konfederasyondaki üç ülkeye girişini ve topluluk alanında serbest dolaşımını kolaylaştıracaktır. Bu vize yürürlüğe girince artık tek vize ile AES ülkelerine giriş çıkışı yapılabilecektir.

Burkina Faso, seyahat amacına göre çeşitli vize türleri sunmaktadır. Bunlar arasında en yaygın olanlar şunlardır:

- **Turistik Vize:** Burkina Faso'yu turistik amaçlarla ziyaret edecek kişiler için geçerlidir. Genellikle 30 günlük bir kalış süresi sağlar ve ticari faaliyetlere izin vermez.
- **Ticari Vize:** İş toplantıları, ticaret anlaşmaları veya iş görüşmeleri için kullanılır. Burkina Faso'daki bir iş ortağından davet mektubu gereklidir.
- **Çalışma Vizesi:** Burkina Faso'da çalışmak isteyen kişiler için düzenlenir. İşveren tarafından sağlanan iş sözleşmesi ve çalışma izni belgeleri gereklidir.

- **Öğrenci Vizesi:** Burkina Faso'da eğitim alacak öğrenciler için verilir. Kabul mektubu ve finansal yeterlilik belgeleri gereklidir.
- **Aile Birleşimi Vizesi:** Burkina Faso'da yaşayan bir aile üyesiyle birleşmek isteyen kişiler için düzenlenir. Evlilik belgesi veya doğum sertifikası gibi belgeler gereklidir.
- **Transit Vize:** Burkina Faso üzerinden başka bir ülkeye seyahat edenler için geçerlidir. Genellikle 24 saatlik bir süre için verilir.

Burkina Faso'da uzun süreli kalmak isteyen misafirler için oturma izinleri mevcuttur:

Geçici Oturma İzni: Bir yıla kadar geçerli olan bu izin, çalışma veya öğrenim gibi belirli amaçlarla verilir. Başvuru sırasında geçerli bir vize ve amaçla ilgili belgeler gereklidir.

Kalıcı Oturma İzni: Burkina Faso'da beş yıl boyunca geçici oturma izniyle yaşayan kişiler, kalıcı oturma izni için başvurabilir. Bu izin, süresiz olarak verilir ve çalışma hakkı sağlar.

4.3.2. Vergiler Sosyal Güvenlik Giderleri

Burkina Faso'nun vergi sistemi, yatırımcılar için öngörülebilirlik ve uyum kolaylığı sağlayan, doğrudan ve dolaylı vergilerden oluşan kapsamlı ve yapılandırılmış bir çerçeveye sahiptir. Ülkenin Batı Afrika Ekonomik ve Parasal Birliği üyeliği sayesinde vergi politikaları, bölgesel standartlarla yüksek düzeyde uyumlu olup, yatırımcılar açısından şeffaf ve istikrarlı bir mali ortam sunmaktadır.

Uygulanan vergi rejimi; dolaysız vergiler (gelir vergisi ve kurumlar vergisi gibi) ile dolaylı vergiler (katma değer vergisi, özel tüketim vergileri vb.) olmak üzere iki ana kategoriye ayrılmaktadır. Bu yapı hem bireyler hem de şirketler için mali yükümlülüklerin açık ve sistematik bir şekilde düzenlenmesini sağlarken, aynı zamanda yatırım faaliyetlerinin planlanabilirliğini ve sürdürülebilirliğini desteklemektedir. Bununla birlikte, vergi sisteminin sadeleştirilmesi ve dijitalleşme süreçlerinin hızlandırılması yönünde atılan adımlar, iş yapma kolaylığını artırmakta ve Burkina Faso'yu bölgesel ölçekte daha rekabetçi bir yatırım destinasyonu haline getirmektedir.

Burkina Faso'da vergi yönetimi, Ekonomi ve Finans Bakanlığı'na bağlı olarak faaliyet gösteren Vergi Genel Müdürlüğü (Direction Générale des Impôts - DGI) tarafından yürütülmektedir. Bu kurum, hem doğrudan hem de dolaylı vergilerin toplanmasından sorumlu olup, kamu gelirlerinin sürdürülebilirliğini sağlamak amacıyla çeşitli politikalar uygulamaktadır. Aynı zamanda vergi mükelleflerinin kayıt altına alınması, beyanlarının toplanması ve vergisel yükümlülüklerin denetlenmesi gibi görevler de DGI'nin yetki alanı içerisindedir. Bununla birlikte, vergi idaresi ülkede şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkeleri çerçevesinde hareket etmektedir. Ülke genelinde yer alan bölgesel vergi merkezleri aracılığıyla hizmet veren DGI, aynı zamanda büyük ölçekli firmalar için özel olarak oluşturulmuş Büyük Mükellefler Müdürlüğü (Direction des Grandes Entreprises - DGE) vasıtasıyla da özel hizmet sunmaktadır. Böylece, farklı ölçek ve türdeki işletmelere göre uyarlanmış bir vergi yönetimi uygulanmaktadır.

Öte yandan, Burkina Faso vergi sistemini dijitalleştirme yönünde önemli adımlar atmıştır. Bu kapsamda, mükelleflerin elektronik ortamda beyanname verebilmeleri ve vergilerini ödeyebilmeleri için e-Taxe adlı platform geliştirilmiştir. Ayrıca, her mükellefe özel olarak verilen Ulusal Tanımlama Numarası (Numéro d'Identification Nationale - NIN) sayesinde, kayıt dışı ekonomiyle mücadelede önemli ilerlemeler kaydedilmiştir. DGI, yalnızca vergi tahsilatıyla sınırlı kalmamakta, aynı zamanda mükellef bilgilendirme faaliyetleri yürütmekte ve gönüllü uyumu teşvik etmektedir. Bu nedenle çeşitli eğitim programları, seminerler ve bilgilendirici yayınlar aracılığıyla vergi bilincinin artırılması hedeflenmektedir.

Burkina Faso'da faaliyet gösteren gerçek ve tüzel kişilerin, yasalar çerçevesinde belirli aralıklarla vergi beyannameyi vermeleri zorunludur. Bu beyannameler hem gelir hem de harcama temelli vergiler için geçerlidir ve ülkenin vergi mevzuatına uygun şekilde hazırlanmalıdır. Vergi Genel Müdürlüğü (Direction Générale des Impôts - DGI), beyannamelerin toplanmasından ve değerlendirilmesinden sorumlu kurumdur.

Her mükellef, faaliyet türüne ve büyüklüğüne göre farklı beyannameler sunmakla yükümlüdür. Örneğin, kurumlar vergisine tabi olan ticari şirketler, yıl sonunda net kâr ya da zarar durumlarını bildirmek zorundadır. Buna ek olarak, aylık veya üç aylık periyotlarla Katma Değer Vergisi (TVA)

beyannamesi de sunulmalıdır. Aynı şekilde, bireysel mükellefler de gelirlerine ilişkin yıllık beyannamelerini belirli tarihler arasında ilgili vergi dairesine iletmelidir. Beyannamelerin elektronik ortamda sunulması amacıyla geliştirilen eSİNTAX platformu sayesinde, mükellefler işlemlerini çevrim içi olarak gerçekleştirebilmektedir. Böylece hem işlem süresi kısaltmakta hem de şeffaflık artırılmaktadır. Ancak, teknik altyapısı henüz yeterince gelişmemiş bölgelerde, beyannameler hâlen fiziki olarak da kabul edilmektedir.

Öte yandan, vergi beyannamesinin zamanında ve doğru bir şekilde verilmesi büyük önem taşımaktadır. Aksi takdirde, gecikme cezaları, faizler ve diğer yaptırımlar söz konusu olabilmektedir. Bu nedenle, birçok işletme muhasebe danışmanlarından veya mali müşavirlerden destek almakta, vergi yükümlülüklerini eksiksiz yerine getirmeye özen göstermektedir.

Burkina Faso'da muhasebe uygulamaları, Batı Afrika Ekonomik ve Parasal Birliği (UEMOA) kapsamında yürürlükte olan OHADA (Organisation pour l'Harmonisation en Afrique du Droit des Affaires) Ticaret Hukuku çerçevesinde düzenlenmektedir. OHADA'ya üye olan ülkelerde, muhasebe uygulamaları SYSCOHADA adlı standart muhasebe sistemine göre yürütülür. Burkina Faso'daki tüm ticari işletmeler, OHADA mevzuatına uygun olarak muhasebe kayıtlarını tutmakla yükümlüdür. Bu sistem, finansal işlemlerin şeffaf, karşılaştırılabilir ve denetlenebilir olmasını sağlamayı amaçlar.

SYSCOHADA, ticari şirketlerin, muhasebe işlemlerini ve mali raporlarını standart bir sistem dâhilinde yürütülmesini sağlayan bölgesel bir muhasebe düzenidir. Bu sistem, 2000 yılında yürürlüğe girmiş, 2017 yılında ise güncellenerek "SYSCOHADA Révisé" adıyla modern muhasebe ve uluslararası finansal raporlama standartlarına (IFRS) daha yakın hâle getirilmiştir. Tüm şirketler için standart hesap planlarını, defter türlerini, finansal tabloları ve kayıt yöntemlerini tanımlar. Büyük ve orta ölçekli şirketler çift girişli muhasebe sistemine tabi iken küçük işletmeler ve mikro girişimler basitleştirilmiş muhasebe sistemi uygulayabilirler.

Ülke genelinde vergiler dolaylı ve dolaysız olarak ikiye ayrılır. Bunun yanında ithalat ve ihracatta gümrük vergisi bulunmaktadır.

Burkina Faso'ya ithal edilen ürünlere uygulanan gümrük vergileri, ürünün türüne ve menşesine göre değişir. Ülke, artık ECOWAS ülkesi olmasa da ECOWAS Ortak Dış Tarifesi (CET – Common External Tariff) sistemine tabidir. Bu çerçevede ithalat vergi oranları genellikle %0 ile %35 arasında değişmektedir. Temel ihtiyaç ürünleri daha düşük vergilere tabiyken, lüks ürünler daha yüksek vergilendirilir. İthalat vergi oranları dört ana tarife kategorisine ayrılmaktadır:

Temel ihtiyaç ürünleri (örneğin ilaçlar, kitaplar): %0

Hammadde ve sermaye malları (Şirket kurulum ekipmanları): %5

Ara mallar ve bazı tüketim malları: %10

Lüks tüketim ürünleri (Örneğin Alkollü içecekler, bazı kozmetik ürünler): %20-35

Katma Değer Vergisi (KDV – TVA :Taxe sur la Valeur Ajoutée)

➤ Genel KDV oranı: %18

➤ İndirimli KDV oranı: Belirli temel ihtiyaç ürünleri için %0

KDV, mal ve hizmetlerin satışı ile ithalat işlemlerinde uygulanmaktadır.

Özel Tüketim Vergisi (Droits d'Accises)

Belirli lüks veya özel ürünler üzerinden alınan bir vergidir. Oranlar ürüne göre değişiklik göstermektedir:

➤ Alkollü içecekler: %25-45

➤ Tütün ve tütün ürünleri: %30-40

➤ Akaryakıt: %12-25

Dolaysız Vergiler ise :

Gelir Vergisi (IR - Impôt sur le Revenu)

Bireysel gelir vergisi oranı: %2 - %27,5 arasında değişmektedir. Gelir dilimleri arttıkça vergi oranı kademeli olarak yükselmektedir.

Kurumlar Vergisi (Impôt sur les Sociétés - IS)

Genel kurumlar vergisi oranı: %27,5

Yeni yatırımlara ve belirli sektörlere teşvikler kapsamında indirim uygulanabilmektedir. Bu vergi şirketlerin yıllık net kârı üzerinden hesaplanır.

Gayrimenkul Vergisi (Impôt Foncier)

Arazi ve bina sahipleri için geçerlidir. Oranlar taşınmazın türüne ve kullanım amacına göre değişiklik göstermektedir.

Diğer Vergiler

- Sosyal güvenlik primi: %21,5 (İşveren: %16, İşçi: %5,5)
- Sağlık Sigorta Primi: %5 (İşveren: %2,5, İşçi: %2,5)
- Meslek Vergisi (BIC - Bénéfices Industriels et Commerciaux): İşletmeler için uygulanmaktadır ve oran faaliyet türüne göre değişmektedir.
- Damga Vergisi (Droits d'Enregistrement et de Timbre): Belirli ticari belgeler, sözleşmeler ve işlemler için uygulanmaktadır.

Vergiden Muafiyet

Burkina Faso'da vergiden muafiyet uygulamaları, hem yerli hem de yabancı yatırımcıları teşvik etmek amacıyla yürürlüğe konulmuş çeşitli düzenlemeler çerçevesinde yürütülmektedir. Bu muafiyetler, yatırım ortamının cazibesini artırmak ve belirli stratejik sektörlerdeki gelişmeyi desteklemek üzere, vergi mevzuatında açıkça tanımlanmıştır.

Öncelikle, Yatırım Kanunu kapsamında öncelikli sektörlerde faaliyet gösteren şirketler, belirli sürelerle gelir vergisi, kurumlar vergisi ve katma değer vergisi (TVA) gibi dolaylı vergilerden geçici olarak muaf tutulabilmektedir. Özellikle tarım, sanayi, sağlık, eğitim ve yenilenebilir enerji gibi alanlarda faaliyet gösteren firmalar bu tür muafiyetlerden faydalanabilmektedir. Ancak bu teşvikten yararlanmak isteyen yatırımcıların, Burkina Faso Yatırım ve İhracat Teşvikleri Ajansı'na (Agence Burkinabè des Investissements et de Promotion des Exportations– ABIPEX) resmi başvuru yapmaları ve gerekli belgeleri sunmaları gerekmektedir.

Buna ek olarak, serbest bölge statüsü verilen coğrafi alanlarda kurulan işletmeler de bazı vergisel avantajlara sahiptir. Bu işletmeler, belirli bir dönem boyunca ithalat vergilerinden, kurumlar vergisinden ve diğer ticari vergilerden kısmen veya tamamen muaf tutulabilirler. Aynı şekilde, ihracata yönelik üretim yapan firmalara da gümrük vergileri ve KDV konusunda çeşitli muafiyetler tanınmaktadır.

Öte yandan, kâr amacı gütmeyen kuruluşlar, kamu yararına faaliyet gösteren dernekler ve uluslararası yardım kuruluşları da belirli şartlar altında bazı vergilerden muaf olabilmektedir. Bu tür kuruluşların muafiyet haklarını kullanabilmeleri için Vergi Genel Müdürlüğü'ne (Direction Générale des Impôts – DGI) başvurarak uygunluk onayı almaları gerekmektedir.

Ayrıca, yeni kurulan mikro ve küçük işletmelere yönelik olarak sağlanan vergi başlangıç muafiyeti uygulaması sayesinde, kuruluşun ilk yıllarında bazı vergisel yükümlülüklerden geçici olarak muafiyet tanınmakta, böylece girişimciliğin teşviki amaçlanmaktadır.

Sosyal Güvenlik Uygulamaları

Burkina Faso'da sosyal güvenlik sistemi, çalışanların sosyal risklere karşı korunmasını sağlamak amacıyla devlet tarafından düzenlenmiş olup, Caisse Nationale de Sécurité Sociale (CNSS) yani Ulusal Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından yürütülmektedir. Bu sistem, işçi ve işverenin katkı paylarına dayalı olarak finanse edilmekte, hem zorunlu hem de gönüllü sigorta programlarını içermektedir.

Her şeyden önce, sosyal güvenlik sistemi kapsamına giren başlıca hizmet alanları; yaşlılık, malullük, ölüm, hastalık, doğum, iş kazası ve meslek hastalığı sigortalarıdır. İşverenler, çalışanlarını işe başladıkları tarihten itibaren CNSS'ye kaydettirmekle yükümlüdür. Aksi takdirde hem para cezaları hem de diğer idari yaptırımlar söz konusu olabilmektedir.

Prim oranları ise, brüt maaş üzerinden belirlenmekte olup, işveren ve çalışan arasında paylaşılmaktadır. Genel itibarıyla, toplam prim oranı %21,5 düzeyindedir. Bu oranın %16'sı işveren, %5,5'i ise çalışan tarafından ödenmektedir. Bununla birlikte, sağlık sigortası Caisse nationale d'assurance maladie universelle kurumunda yaptırılmakla yükümlüdür. Toplam prim oranı %5 olup işveren ile çalışan yarı yarıya paylaşmaktadır.

Buna ek olarak, özel sektör çalışanlarının yanı sıra, belirli koşullar altında serbest meslek sahipleri ve kendi namına çalışan bireyler de gönüllü olarak sosyal güvenlik sistemine katılabilmektedir. Böylece, kayıt dışı istihdamın azaltılması ve sosyal korumanın genişletilmesi hedeflenmektedir.

Ayrıca, doğum izni, analık yardımı ve emeklilik aylığı gibi haklar da sosyal güvenlik kapsamındadır. Emeklilik hakkı genellikle 60 yaşında ve en az 180 aylık prim ödeme süresi tamamlandığında elde edilmektedir. Ancak erken emeklilik ya da malullük gibi durumlarda bu süre ve yaş sınırları değişiklik gösterebilmektedir.

4.3.3. Şirket Kuruluşu

Şirket Türleri (temsilcilik ofisi, şube, ticari acente dahil)

Burkina Faso'da farklı türde işletmeler bulunmaktadır ve bunlar genellikle faaliyet alanlarına, büyüklüklerine ve yasal statülerine göre sınıflandırılmaktadır.

Société à Responsabilité Limitée (SARL) – Limited Şirket: Bu tür şirketler, küçük ve orta ölçekli işletmeler için yaygındır. Şirketin ortakları, yalnızca yatırdıkları sermaye ile sınırlı bir sorumluluğa sahiptirler. Bu işletme türü, iş dünyasında en yaygın olanlardan biridir.

Société Anonyme (SA) – Anonim Şirket: Genellikle büyük işletmeler veya halka açık şirketler tarafından tercih edilir. Ortakların sorumluluğu yalnızca hisse senetlerine yatırdıkları sermaye ile sınırlıdır. Bu tür şirketlerin hisseleri borsada işlem görebilir.

Entreprise Individuelle – Bireysel İşletme: Tek bir kişi tarafından yönetilen ve işletilen küçük işletmelerdir. Sahipleri, işletmenin tüm borçları ve yükümlülükleriyle kişisel olarak sorumludur. Çoğunlukla küçük esnaf veya serbest meslek sahipleri için yaygındır.

Société en Nom Collectif (SNC) – Kolektif Şirket: İki veya daha fazla kişi tarafından ortaklaşa kurulan ve ortakların tümü için sınırsız sorumluluğun söz konusu olduğu bir işletme türüdür. Bu tür şirketler, işletme sahiplerinin kişisel mal varlıklarını da riske atmalarını gerektirir.

Coopérative – Kooperatif: Ortak bir amaç doğrultusunda, üyeleri tarafından işletilen bir iş modelidir. Genellikle tarım, sanayi veya hizmet sektörlerinde faaliyet gösterir. Üyeler, kooperatifin yönetiminde söz sahibidirler ve kar, üyeler arasında paylaşılır.

Société en Commandite Simple (SCS) – Basit Komandit Şirket: Bu işletme türünde, bir veya daha fazla komanditer (sadece sermaye sağlayan kişi) ve bir veya daha fazla komandite (yönetimi üstlenen kişi) vardır. Komanditerlerin sorumluluğu yatırdıkları sermaye ile sınırlıdır, ancak komandite kişilerin sınırsız sorumluluğu vardır.

Micro-Entreprise – Mikro İşletme: Küçük işletmelerin kategorisinde yer alır. Genellikle bir veya birkaç kişi tarafından yönetilir. Mikro işletmeler, düşük sermaye ile kurulur ve genellikle yerel düzeyde faaliyet gösterir. Bu işletmeler özel destek programlarından faydalanabilirler.

Burkina Faso'daki işletmelerin büyük çoğunluğu küçük ve orta ölçekli işletmelerden oluşmaktadır. Ülke, girişimciliği desteklemek ve iş ortamını iyileştirmek için çeşitli yasal düzenlemeler ve teşvikler sunmaktadır.

Şirket Kurma Prosedürü (Başvuru merci, başvuru yapmaya yetkili kişi, istenen evraklar, kuruluş sermayesi vb.)

Burkina Faso'da şirket kurma prosedürü, şirket türüne ve faaliyet alanına bağlı olarak değişiklik gösterebilir. Ülke, yabancı yatırımcılar için açık bir yatırım ortamı sunar. Yabancı yatırımcılar, yatırım teşviklerinden yararlanmak için Burkina Faso Yatırım Ajansı (Agence Burkinabè des Investissements) ile iletişime geçmeleri gerekmektedir. Genel olarak, aşağıdaki adımlar izlenir:

Başvuru Mercii

Centre de Formalités des Entreprises (CEFORE): Burkina Faso'da şirket kurulumu için başvurular, CEFORE (İşletmeler için Formaliteler Merkezi) aracılığıyla yapılır. CEFORE, şirket kurulumuyla ilgili tüm resmi işlemleri tek bir çatı altında toplamıştır.

Başvuru Yapmaya Yetkili Kişi

Şirketin ortakları veya sahipleri başvuruları gerçekleştirir. Mali müşavirler, avukatlar veya yetkilendirilmiş diğer temsilciler vekâletname ile de başvuru yapabilirler.

İstenen Evraklar

Şirket türüne ve faaliyet alanına göre talep edilen belgeler değişiklik gösterebilmektedir. Genel olarak aşağıdaki belgeler istenir:

- ❖ **Şirket Ana Sözleşmesi:** Noter onaylı ve tüm ortaklar tarafından imzalanmış olmalıdır.
- ❖ **Kurucuların Kimlik Belgeleri:** Geçerli kimlik fotokopileri ve ikametgâh belgeleri.
- ❖ **Sermayenin Banka Dekontu:** Şirket sermayesinin belirli bir yüzdesinin bankaya yatırıldığını gösteren dekont.
- ❖ **Şirket Adresini Gösteren Belge:** Kira sözleşmesi veya tapu belgesi.
- ❖ **Vergi Kayıt Belgeleri:** Vergi dairesine kayıt için gerekli formlar ve belgeler. Formlar CEFORE'nin web sitesinden indirilerek doldurulur.

Şirket Kuruluş Süreci

Burkina Faso'da şirket kurulumu için aşağıdaki adımlar izlenir :

1. Şirket Adının Belirlenmesi: Seçilen şirket adının uygunluğu ve benzersizliği kontrol edilir.
2. Ana Sözleşmenin Hazırlanması: Şirketin ana sözleşmesi hazırlanır ve noter tarafından onaylanır.
3. Sermayenin Yatırılması: Gerekli sermaye, şirket adına açılan bir banka hesabına yatırılır.
4. CEFORE'ye Başvuru: Gerekli tüm belgelerle birlikte CEFORE'ye başvuru yapılır ve şirket tescil edilir.
5. Vergi Kaydı: Şirket, ilgili vergi dairesine kaydedilir ve vergi numarası alınır.
6. Sosyal Güvenlik Kaydı: Çalışan istihdam edilecekse, sosyal güvenlik kurumuna kayıt yapılır.

Sermaye

Burkina Faso'da şirket kurulumu için minimum sermaye, şirket türüne bağlıdır. SARL şirketi için minimum sermaye 1 000 000 CFA iken Anonim Şirketi için minimum sermaye 10 000 000 CFA'dır. Şahıs Şirketleri ise belirli bir alt sermaye şartı yoktur.

5. TÜRK FİRMALARIN FAALİYETLERİ

5.1. Türk Müteahhitlik ve Teknik Müşavirlik Firmalarınca Ülkede Takip Edilen Projeler

Burkina Faso ile Türkiye arasındaki ekonomik ilişkiler son yıllarda önemli ölçüde gelişme göstermiştir. Türkiye, Afrika kıtasına yönelik açılım politikası çerçevesinde Burkina Faso'yu stratejik bir ortak olarak görmekte ve bu doğrultuda çeşitli alanlarda iş birliğini artırmaktadır. Bu kapsamda, Türk yatırımları özellikle inşaat, enerji, tarım, tekstil ve hizmet sektörlerinde kendini göstermektedir.

İnşaat sektörü, Türk şirketlerinin Burkina Faso'da en aktif olduğu alanlardan biridir. Başta konut projeleri, altyapı çalışmaları, spor kompleksleri ve kamu binaları inşası olmak üzere birçok önemli projeye Türk müteahhitlik firmaları imza atmıştır. Ayrıca, bu projeler sadece fiziki yapılaşmayı değil, aynı zamanda istihdam yaratılmasını ve teknik bilgi transferini de desteklemektedir.

Bunun yanı sıra, enerji sektöründe de Türk yatırımları dikkat çekmektedir. Yenilenebilir enerji alanında, özellikle güneş enerjisi projeleri ön plandadır. Burkina Faso hükümeti, kırsal alanlarda elektrifikasyon çalışmalarını desteklemekte, bu da Türk enerji yatırımcıları için fırsatlar yaratmaktadır. Türkiye menşeli firmalar, Burkina Faso enerji kurumu olan SONABEL'in projelerini üstlenerek sürdürülebilir enerji çözümleri sunmaktadır.

Öte yandan, tarım ve tarıma dayalı sanayi sektörlerinde de Türk yatırımcılar aktif rol üstlenmektedir. Modern tarım tekniklerinin Burkina Faso'ya kazandırılması, sulama sistemlerinin geliştirilmesi ve tarım ürünlerinin işlenmesi gibi alanlarda iş birlikleri sürdürülmektedir. Bu yatırımlar, hem üretim kapasitesini artırmakta hem de tarım sektörünün katma değerini yükseltmektedir.

Ayrıca madencilik sektörü Türk yatırımcıların ilgi gösterdiği bir alan haline gelmiştir. Altın ve diğer değerli madenlerin çıkarılması ve işlenmesi konusunda Türk şirketleri tarafından çeşitli projeler yürütülmektedir.

5.2. Firmaların Genel Olarak Yaşadığı Sorunlar

Burkina Faso'da proje üstleyip yürütmekte olan firmaların yaşadığı sorunları net bir şekilde anlamak için 24 Mart 2026 tarihinde Burkina Faso Büyük Projeler Ofisi genel müdürü ile

müşavirliğimizce yapılan görüşmeden ve Türk firmalardan aldığımız bilgilere göre hazırladığımız rapor aşağıdaki gibidir.

<<Grand Project Genel Müdürü ile yapılan görüşmede, Türk firmalarınca gerçekleştirilen projelerde gecikme yaşandığı belirtilmiştir. İlgili firmalarla yapılan görüşmelerde gecikmenin kendilerinden kaynaklanmadığı, avansın geç ödenmesi nedeniyle projelerin planlanandan geç başladığı, şu an avans ödemesi sorununun çözüldüğü ancak aşağıda belirtilen sorunların halen devam ettiği ve projelerde bu nedenle gecikme yaşandığı beyan edilmiştir.

1. Çimento ve agregası (çakıl-kum) tedarikinde yaşanan aksaklıklar

Son dönemde Burkina Faso pazarında çimento ve agregası temini ciddi ölçüde zorlaşmıştır; hatta bazı bölgelerde bu malzemelere hiç ulaşulamamaktadır. Bu durum, ülke genelinde devam eden inşaat faaliyetlerini olumsuz yönde etkilemektedir.

18 Mart 2026 tarihinde RTB'nin saat 20.00 bülteninde konuşan Cim Faso ve CIMASSO Genel Müdürü Kassoum Zampaligré, çimento arzındaki yetersizliğin temel nedeninin elektrik enerjisindeki eksiklik olduğunu ifade etmiştir. Bu sorunun yalnızca bu yıla özgü olmadığını vurgulayan Zampaligré, her yıl Mart ve Nisan aylarında elektrik talebinin artmasıyla birlikte fabrikalara kesintisiz enerji sağlanamadığını, bunun da çimento üretiminde düşüşe yol açtığını belirtmiştir.

Benzer şekilde agregası üretimi de aynı sorundan etkilenmektedir. Taş kırma tesisleri yeterli elektrik temin edemedikleri için üretimlerini sınırlı kapasiteyle sürdürmek zorunda kalmaktadır. Ayrıca agregası üretiminin tamamına yakınının Vagadugu-Bobo Dialosso otoyol projesi için devlet tarafından satın alındığı, piyasadaki firmaların temel inşaat malzemesi olan bu malzemeyi temin edemedikleri belirtilmiştir.

2. FTL (Faso Transit et Logistique) durumu

Nisan 2025'te Bakanlar Kurulu kararıyla kurulan Faso Transit ve Lojistik (FTL), transit işlemleri, gümrük müşavirliği, taşımacılık, lojistik, depolama, elleçleme, acentelik, komisyonculuk, ticari temsil ve hizmet sunumu gibi tüm faaliyetlerin yönetimini üstlenmek amacıyla oluşturulmuştur. Bu doğrultuda, Türk firmaları tarafından yürütülen projelerin tüm gümrükleme ve transit işlemleri bu şirkete devredilmiştir. Ancak şirket, yükümlülüklerini yerine getirmekte ciddi şekilde zorlanmaktadır. Kapasitesi oldukça sınırlı olduğundan, firmalarımız, limana ulaşan ekipmanlarını teslim almakta güçlük çekmektedir. Bu durum, projelerin yürütülmesindeki süreleri doğrudan olumsuz etkilemektedir.

3. Vize Alamama Durumu

Burkina Faso'ya gelmesi planlanan süpervizörler için vize temininde ciddi zorluklar yaşanmaktadır. Vize işlemleri çoğu zaman iki haftayı, hatta daha uzun süreleri bulabilmektedir. Burkina Faso vize sisteminde son dönemde sistemsiz sıkıntı yaşandığı beyan edilmiştir. Bu gecikmelerin, projelerin etkin şekilde takip edilmesini ve ilerleme sürecinin hızlandırılmasını olumsuz yönde etkilediği beyan edilmiştir.

4. Ek İş Talepleri

Projenin başlangıcından itibaren, sözleşmede yer almayan, su kuyusu açılması, projenin uygulanması esnasında sonradan projede olmayan değişikliklerin istenilmesi gibi çeşitli ek işlerin talep edildiği beyan edilmiştir. Bu ek işlerin herhangi bir ücret ödenmeksizin gerçekleştirilmesinin istenmesi, projelerin sağlıklı ilerlemesini zorlaştırmakta ve süreci olumsuz etkilemektedir.

5. Kesinti ve İlave Vergiler

Proje avansı zaten önemli ölçüde gecikmeli olarak ödenmiştir. Ödeme yapıldığında ise, şartnamede yer almayan birçok ek vergiyle karşılaşmıştır. Bu vergilere ek olarak %6,5 oranında kesinti uygulanmıştır. Ayrıca, proje başladıktan sonra yürürlüğe giren sentetik çim vergisindeki artışı da projeyi olumsuz etkilemiştir. Normalde proje kapsamında ithal edilecek malzemeler gümrük vergisinden muaf olmasına rağmen sonradan yapılan değişikliklerin muafiyet kapsamında olmadığı beyan edilerek kendilerinden gümrük vergisi tahsil edildiği beyan edilmiştir.

Projeyi cüzi bir karla aldıkları için talep edilen ek işlerin ve yapılan kesintilerin kendilerini zor durumda bıraktığı, zarar etme durumlarının olduğu beyan edilmiştir.

Tüm bu hususlar, projelerin sağlıklı ve planlanan şekilde ilerlemesini ciddi ölçüde zorlaştırmaktadır. Belirtilen sorunların ilgili kurumlarla görüşülerek çözümlenmesinin hem projelerin zamanında ve istenilen kalitede gerçekleştirilmesi hem de bundan sonra Burkina Faso'da yatırım yapacak yabancı firmalar açısından faydalı olacağı değerlendirilmektedir>>>.

Belirtilen sorunların çözümüyle ilgili Büyükelçimiz de bilgilendirilmiş olup gerek Büyükelçilik gerekse Ticaret Müşavirliğimizce ilgili kurum ve kuruluşlarla görüşmelerimiz devam etmektedir.

6. GÖRÜŞ VE DEĞERLENDİRMELER

Burkina Faso müteahhitlik ve teknik müşavirlik sektörü, yüksek altyapı açığı, hızlı nüfus artışı ve kamu öncülüğünde yürütülen yatırım programları sayesinde orta ve uzun vadede güçlü bir büyüme potansiyeline sahiptir. Özellikle ulaşım, enerji, su ve sosyal altyapı alanlarında planlanan ve devam eden projeler, sektörün temel itici gücünü oluşturmaktadır. 2025–2026 döneminde kamu yatırımlarının artarak devam etmesi ve yeni kalkınma planlarının devreye alınması, sektörde iş hacminin genişleyeceğine işaret etmektedir. Bununla birlikte sektörün yapısı büyük ölçüde kamu projelerine ve uluslararası finansman kaynaklarına dayanmaktadır. Dünya Bankası ve Afrika Kalkınma Bankası gibi kuruluşların sağladığı finansman, projelerin hayata geçirilmesinde kritik rol oynamaktadır. Ancak finansman temininde bazen yaşanan gecikmeler, ödeme süreçleri ve bürokratik işlemler, proje sürelerini uzatabilmekte ve maliyetleri artırabilmektedir.

Sektörde karşılaşılan en önemli zorluklardan biri güvenlik ve operasyonel risklerdir. Ülkede geçmiş yıllarda yaşanan güvenlik sorunları, özellikle bazı bölgelerde proje uygulamalarını zorlaştırmıştır. Bunun yanı sıra lojistik altyapısının sınırlı olması, denize kıyısı olmayan bir ülke olması nedeniyle ithalat süreçlerinin komşu ülkelerin limanlarına bağımlı olması ve taşımacılık maliyetlerinin yüksekliği, müteahhitlik faaliyetlerini doğrudan etkilemektedir.

Diğer taraftan, sektörün sunduğu fırsatlar bu zorlukları dengeleyebilecek düzeydedir. Burkina Faso'nun genç ve hızla artan nüfusu, kentleşme oranındaki yükseliş ve iç göç hareketleri, konut, ulaşım ve sosyal altyapı ihtiyacını sürekli olarak artırmaktadır. Bu durum hem büyük ölçekli kamu projeleri hem de özel sektör yatırımları açısından sürdürülebilir bir talep yaratmaktadır. Ayrıca inşaat malzemelerine olan yüksek talebin önemli ölçüde ithalatla karşılanması, tedarik zinciri ve malzeme ihracatı alanında da önemli fırsatlar sunmaktadır.

Yabancı firmalar açısından değerlendirildiğinde, yerel ortaklıklar sektörde başarı için kritik bir unsur olarak öne çıkmaktadır. Yerel firmalarla kurulacak iş birlikleri hem kamu ihalelerine erişimi kolaylaştırmakta hem de idari süreçlerin daha etkin yönetilmesini sağlamaktadır. Ayrıca Burkina Faso'nun bölgesel ekonomik birliklere üyeliği, ülkeyi Batı Afrika pazarına açılan bir kapı haline getirmekte ve üçüncü ülkelerde proje geliştirme imkânı sunmaktadır.

Teknik müşavirlik sektörü açısından bakıldığında ise, danışmanlık hizmetlerine olan talebin özellikle fizibilite, mühendislik tasarımı, proje yönetimi ve denetim alanlarında artmaya devam edeceği öngörülmektedir. Yerel kapasitenin gelişmekte olması, orta vadede sektörde daha dengeli bir yapı oluşmasını sağlayacaktır. Ancak kısa vadede uluslararası uzmanlığa olan ihtiyaç devam etmektedir.

Genel olarak değerlendirildiğinde, Burkina Faso müteahhitlik ve teknik müşavirlik sektörü; yapısal riskler, finansman bağımlılığı ve operasyonel zorluklara rağmen güçlü talep dinamikleri ve kamu yatırımları sayesinde büyümesini sürdüren bir sektördür. Bu çerçevede, risk yönetimi güçlü, finansal ve teknik kapasitesi yüksek, yerel iş ortaklıkları geliştirebilen ve uluslararası ihale süreçlerine hâkim firmalar için Burkina Faso pazarı önemli fırsatlar sunmaya devam edecektir.

Müşavirliğimiz tarafından gerçekleştirilen firma ziyaretlerinde, yerel firmaların Türk müteahhitlerine yönelik güçlü ve sürekli bir talep içerisinde olduğu gözlemlenmektedir. Türk müteahhitlik sektörünün kalite, hız ve maliyet etkinliği konularındaki uluslararası itibarı, Burkina Faso'da da yaygın biçimde bilinmekte ve takdir edilmektedir. Bu durum, Türk firmalarının ülkede güvenilir ve tercih edilen iş ortakları olarak konumlandığını göstermektedir.